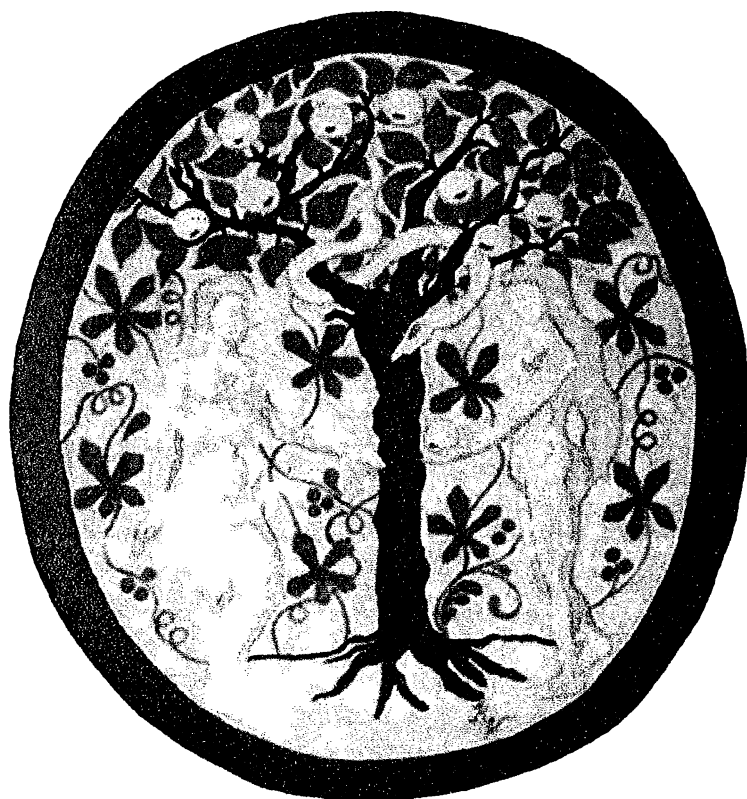

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Jód-ratosnyai templomkazetta

Huszonnegyedik évfolyam
2013. augusztus

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Faust Gyula: A mennyből, avagy kövekből való kenyér? Máté 4,1–11	347
Máthé-Farkas Zoltán: Engedjünk Jézus Krisztusnak. Máté 3,13–17	350
Müller Dezső: Viseljétek el egymást szeretettel. Efézus 4,2b	352
Székely Csilla Imola: Egy test vagyunk. 1Korinthus 3,16–17	354

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai. A király fiának menyegzője. Máté 22,1–10	358
---	-----

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza: Lásd, hited tőle mit várhat! 5. Szövetségekötés. Ézsaiás 54,10	364
--	-----

Prédikációsorozat a Sámuel második könyve alapján

Sebestyén László Ede: Nagy tervek, s még nagyobb ígéretek. 2Sámuel 7,1–17	365
A hálálkodó király. 2Sámuel 7,18	367
Átokból áldás lett. 2Sámuel 9,1–8	368
A könyörület kiteljesedése. 2Sámuel 9,9–13	370
Győzelmes háborúk. 2Sámuel 10,1–19	372

Prédikációk újkenyér ünnepére

Darai Sándor: Újkenyér. 1Mózes 26,12	374
Faust Gyula: „...nemcsak kenyérrel él az ember...” 1Korinthus 10,16–17	375

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Akarsz-e meggyógyulni? II. Akarsz-e meggyógyulni képzelgéseid rabságából?	380
--	-----

Alkalmi prédikációk

Keresztelési igehirdetés

Raab Vilmos: Isten gondviselése és a mi emberi feladataink. Máté 28,18–20	385
---	-----

Temetési igehirdetés

Bányai László: Élet a halál után. Ézsaiás 25,8	386
--	-----

Igehirdetés falunapra

Sógor Géza: Ássunk új kutakat! 1Mózes 26,18–19	388
--	-----

Igehirdetés kerületi lelkeszi értekezleten

Visky János: Égjen a tűz! 3Mózes 6,12–13	391
--	-----

A címlapon a jódratosnyai református templom egyik kazettája.
A kazettákat 1998-ban a Bajai Vizuális Iskola tanárai és diákjai készítették.
Fényképezte Magyarai Hunor.

A hátapon R. Berde Mária *Add meg Uram* című verse.

Vasárnapi prédikációk

Faust Gyula

Vedresábrány, Magyarország

A mennyből, avagy kövekből való kenyér?

Alapige: Máté 4,1–11

Bibliolvasás: 1Korinthus 10,1–23

Aki kezdetben „csakugyan” kérdéssel kérdezett, Jézus idejében sem változott, tőle is a „csakugyan” kérdéssel kérdezett. Azt mondta, *ha csakugyan Isten Fia vagy*, akkor változtasd a köveket kenyerekké. (Mt 4,3)

Az Úr Jézus, ebben a Vádlóval folytatott küzdelmében, a Mózes törvényében megírt Igével válaszolt. Ott ez áll: „És megsanyargata téged, és megéhezettete, azután pedig enned adá a mannát, amelyet nem ismertél, sem a te atyáid nem ismertek, hogy tudtadra adja néked, hogy az ember nem csak kenyérrel él, hanem mind azzal él az ember, ami az Úrnak szájából származik.” (5Móz 8,3)

Tudnunk kell, hogy a Sátán ebben a kegyetlen közelharcban azt állította, hogy a világ és minden, ami abban van, az övé. Ezzel a következő három igazságnak tűnő hazugságát is állította:

1. A Názáreti csak egy mulandóságnak és romlásnak alávetett ember.

2. Jézus nem a Krisztus, hanem csak egy a bűnösök közül. Ezzel Krisztust megfosztotta örökkévalóságától és a dicsőségtől, amellyel Istennél bírt, amíg meg nem üresítette önmagát.

3. A Vádló azt állította, hogy Krisztus ebben az erőtlen formájában semmit sem tehet, el fog bukni, nem fog győzni. Ezért jóságot színélve felajánlotta neki a világ feletti hatalmat, amiért csak annyit kellett volna tennie, hogy leborulva őt imádja.

A kövek kenyérré való átváltoztatásának kísértésében Jézus Krisztus voltát támadta meg, kezdte ki az ördög. Minden kísértés a Sátán lényegéből fakadó kettős célt szolgál. Egyik, hogy a megkísértett, esetünkben a názáreti Jézus álljon a Sátán szolgálatába. A második cél pedig a gyalázatos halál. Jézus ezeket a kettős végcélt elérni kívánó támadásokat diadalmasan visszaverte, méghozzá a legegyszerűbb, defenzív és offenzív könnyűfegyverzetében, az Isten Igéjével.

Az Ige válaszával Jézus tanúbizonyságát adta, hogy Ő valóban az Istennek Fia és nem csak egy természeti ember, aki csak kenyérrel él. Másodszor, mint Isten engedelmes Fia, egyben a Felkent is, azaz a Messiás is, aki görögül Krisztus. Harmadszor Jézus pusztán az Igének való engedelmességével minden embertársa segítségére sietett, akiket a világ Istene megfosztott az Isten szájából származó életet adó Ige táplálékától azzal, hogy elhitette a világgal, hogy az ember csak test, amit csak a gyomrán keresztül kell életben tartania.

Istennek Fia azért jött, hogy fölemelje és kiteljesítse az embert, akit a Sátán az ő bukását követően önmagával együtt rántott le az emberi mivolt méltóságából és dicsőségéből, hogy az ő mélységeiben az állatok sorsánál is méltatlanabb állapotba tartsa fogva. Teszi mindezt úgy, hogy megrontott elméjén keresztül érzelmi testével elillanó és káprázatos gyönyöröket éreztet, melyekben nincs igazság. A valóságtartalom nélküli örömhöz, gyönyörökhöz elég az élettelen kőből, ásványokból, szervetlen elemekből gyúrt kenyér.

Mit kívánt tehát az ördög az Isten Fiától? Mondjuk ki! Azt kívánta, hogy úgy álljon az emberiség élére, mint aki ura és istene a jóllakás illúzióját, az öröm, a gyönyör, a békesség és biztonság illúzióját adó szintetikus kenyérnek.

Úgy gondolom, nem szükséges kifejtennem, hogy vannak emberek, akik a Sátán eme kísértésének nem álltak ellent, hanem behódoltak. Rajtuk keresztül eljött közénk a szintetikus kenyéren eltengő emberek paradicsoma, földi mennyországa. Ezért a mesterségesen előállított kenyérért nem kell imádkozni, nem kell könyörögni, nem kell esedezni, nem kell érte közbenjárni és nem kell érte hálát adni. Sem a magot, az esőt és napot adó élő Istennek, mert ez a kenyér nem az eső áztatta és napsütötte mezőn érik. Az ördög kenyérében nem cseppen bele a szántóvető és az arató verítéke, aggódó reménysége. Nem örölik bele az aratók örömét sem. Az édesanyák és nagymamák nem dagasztják bele férjeik iránti ragaszkodásukat, a gyermekeik, unokáik iránti szeretetüket és velük kapcsolatos legmerészebb álmaikat. Ezért nincs íze, zamata a világ kenyérének, mert nem verejtékező szántó-vető és arató munkával termelik, nem sírva és imádkozva hívják elő a földből, sem hálát nem adnak a Mennyekben Lakónak, hanem meglehet, hogy légkondicionált laboratóriumokban kotyvasztják az ördög „kenyerét”. És ennek az ízetlen, illattalan és zamat nélküli szervesetlen kenyérnek mégis hatalmas piaca van, emberek milliói rajongnak érte. Hol? Hol dülöngélnek, szédelegnek a mámor kenyérének bódulatában? Kit dicsérnek ott a hangulatért, az élvezetért és a gyönyörért? Nézd és lásd az ő sorsukat! Rettegve sírj az ő sorsuk felett! Mert, akiknek nem kell az életnek kenye-re az örök üdvösségre, eszik, isszák, szívják a Sátán boszorkánykonyháiban létrehívott gyönyörök szintetikus kenyerét a halálukra és elkárhozásukra. És akiknek nem kell az Isten temploma a magasságban és világosságban, az láncokra verve táncol alá, száll alá a sötétség gyomrába.

Amióta fölfedezték a félvezetők elektronikai tulajdonságait, a kőből készül egy másik kenyér is. Hatalmas gépek, kőfejtők hozzák a felszínre az értékes szilíciumot, a számítógépek, okos telefonok alapanyagát, ha úgy tetszik, lisztjét. Hány milliárd embert bilincselnek magukhoz ezek az eszközök, röpténe át egy virtuális világba, melytől nem tudnak többé szabadulni. Programok milliói készülnek és futnak a szemeik előtt, melyek fokozott izgalmi állapotban tudják tartani az általuk behálózottakat. Tudunk olyan játékfüggőkről, akik nem esznek, csak energiatartalékokat isznak, és addig játszanak, ameddig a szervezetük feladja, és valóságosan belehalnak a játékvilágukba. Így válik a technika az ördögök oltárává és követelik véres áldozataikat. Idegen istenek ezek, „akiket nem ismertek; újak..., akik csak most támadtak, akiket nem rettegtek a ti atyáitok.” Áldott az Isten, minden irgalmasságnak Atyja, hogy nekünk kenyeret adott a földből ebben az esztendőben is. „Gyermekekem legszebb emlékeinek egyike a kemencéből kivett kenyér látványa és illata. Nemzedékem tagjai még emlékeznek a falusi asszonyok ősi modoraira...” – írja Szőnyi Tamás testvérünk, a böcsi református lelkész a *Reformátusok Lapjában*. Ó, milyen más ez a kenyér, amivel Urunk Jézus Krisztus azonosította az ő testét, amikor így szólt: „Vegyétek, egyétek! Ez az én testem!” Mennyi megtöretés van a mennyből alászállt kenyérben! Ha búzából való kenyérért olyan hosszú, nehéz, fárasztó és verejtékes az ember küzdelme, akkor micsoda küzdelem történt a mennyei kenyérért? Az Atya Isten a mennyei kenyeret, amikor Ige formájában volt, még a teremtés előtt elvetette ebbe a világba. János azt mondja erről, hogy az örökkévaló Ige világosság formájában a világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt. Aztán „...az Ige testté lett és lakozék mi közöttünk (és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszerűlöttjének dicsőségét), aki teljes vala kegyelemmel és igazsággal” – folytatja János az ő bizonyágtételét. Ez azt jelenti, hogy az Atya Isten keblében nyugvó Ige elhagyta az ő dicsőségét, amellyel Istennél bírt a világ létele előtt. Ki foghatja föl Isten alázatosságát?

Ki értheti meg Isten atyai szívének összetörését, amikor elbocsátotta egyszülöttjét a világba, tudva, hogy milyen szenvedés vár rá az emberi gyűlölet és gonoszság malmában. Nézd és lásd meg ebben a kenyérben az Isten irántad való szabadító és üdvözítő szeretetét! Érezd meg az ő jóságának jó illatát, ízleld meg az ő irgalmának ízét-zamatát! Mert, testvérem, ez a kenyér nem élettelen kőből van, hanem Isten Igéje ez az üdvösségre tápláló kenyér. Erről a kenyérről mondta Jézus, hogy „ez az a kenyér, amely a mennyből szállott alá; nem úgy, amint a ti atyáitok evék a mannát és meghalának: aki ezt a kenyeret eszi, él örökké.” „Ha (pedig) nem eszitek az ember Fiának testét és nem isszátok az ő véré, nincs élet bennetek.” Ezért parancsolja Pál, hogy az ember önmagát megpróbálva egyen abból a kenyérből, hogy élete legyen. Sokan azért kerülik el az úrasztalát, hogy ne próbálják meg magukat, ne ismerjék meg, hogy Krisztusban vannak, és hogy a hitben vannak. Elkerülik Krisztus testét, hogy nem kötelezzék el magukat Krisztusnak.

Hogyan kell enni a mennyből alászállt kenyeret?

Hittel! Az Isten Igéje nem a gyomor, nem a hús, hanem a hit és a Lélek/Szellem eledele. Ne tápláljátok a testet a kívánságokra – mondja Pál –, hanem öltözzétek föl Krisztust! De mit kíván a test, amiről az apostol azt mondja, hogy azt véghez ne vigyétek? Felsorol néhányat ezek közül. „A testnek cselekedetei pedig nyilvánvalók, melyek [ezek]: házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás. Bálványimádás, varázslás, ellenségeskedések, versengések, gyűlölködések, harag, patvarkodások, visszavonások, pártütések, irigységek, gyilkosságok, részegségek, tobzódások és ezekhez hasonlók ...”

Mit jelent felöltözni Krisztust?

Nem lehet felöltözni, ha előbb le nem vetkőzünk. Pál így tanít erről: „Öldököljétek meg azért a ti földi tagjaitokat, paráznaságot, tisztátalanságot, bujaságot, gonosz kívánságot és a fősvenységet, ami bálványimádás; Melyek miatt jó az Isten haragja az engedtlenség fiaira; Melyekben ti is jártatok régente, mikor éltetek azokban. Most pedig vessétek el magatoktól ti is mindazokat; haragot, fölgerjedést, gonoszságot és szátokból a káromkodást és gyalázatos beszédet. Ne hazudjatok egymás ellen, mivelhogy levetkeztétek amaz ó embert, az ő cselekedeteivel együtt.” Az óember megöldöklése vagy levetközése a Szentlélek Isten műve, melyet a hit által végez el bennünk. Krisztus halála öli meg bennünk az óembert.

Amikor elhisszük, hogy Krisztus nemcsak általunk, hanem érettünk is meghalt és kérjük, hogy halálának erejével tegye erőtelenné óemberünket, akkor Isten meghallgat és megadja kérésünket. Ezt követően parancsba adja az Úr, hogy a testet többé ne tápláljuk a kívánságokra, de tápláljuk az új embert Isten minden Igéjével. „És felöltöztétek amaz új [embert], melynek újulása van Annak ábrázatja szerint való ismeretre, aki teremtette azt...” – mondja Pál. Az új ember az Isten Igéjéből épül, öltözködik és újul meg. A hit az élő Istenre tekint, a feltámadott és megdicsőült Krisztusra néz és mindarra, amit váltásában értünk elvégzett. Aki az Igében előttünk álló Krisztusba veti bizalmát, meglátja Istent; gyönyörűségeket lát és Isten közelsége átváltoztatja őt Krisztus hasonlatosságára.

Aki az ördög kenyerét eszi, olyanná válik, mint a kenyér kiötlője, vagyis az ördög. Aki Krisztus megtörtetett testét eszi, Krisztushoz lesz hasonlatos.

Próbáld tehát meg önmagad! Kelj fel az ördög asztalától, vedd meg a Sátán kenyerét és jöjj az Úr asztalához. Jöjj hittel és bizalommal! Fogadd be az örök élet Igéjét, hogy élj! Ámen.

Engedjük Jézus Krisztusnak

Alapige: Máté 3,13–17
Bibliavetítés: Galata 4,1–7

Lelki életünkben létezik egy jelenség, amit a pszichológia kivetítésnek (projekciónak) nevez. Amikor lelkünkben ez a kivetítő tevékenység előáll, olyankor azt látjuk bele a másikba, amit mi akarunk látni. Előfordul ez akkor, amikor valaki szerelmes, jelentkezik ez a barátok között, gyakran ez történik a politikában is: nem a valóságot látjuk, hanem a saját elképzeléseinket, a tényeket a saját elvárásaink szerint magyarázzuk. Csalódunk akkor, ha kiderül az igazság, és az nem a mi elvárásainkat támasztja alá. Igazi megismerés, valódi találkozás két ember között csak úgy történik, ha megpróbálunk „engedni” a valóságnak, ha engedjük, hogy az igazság változtasson a mi elvárásainkon, elképzeléseinken. A felolvasott Igében egy ilyen változás történetét találjuk.

1. Istent „személyre szabott” módon képzeljük el

Mindannyian másképpen látjuk vagy képzeljük el Istent. Ugyanaz az Úr, akiben hiszünk, ugyanazt a Szentírást olvassuk, de egyen-egyenként mást gondolunk hangsúlyosnak. Különbözik a véleményünk arról, hogy mi igazán fontos a számunkra Isten személyében és cselekedeteiben. Ha például egy közös ismerősünkről beszélgetünk valakivel, észrevehetjük, hogy a beszélő társunk másképpen látja ismerősünket, mint ahogyan mi gondolkozunk róla. Ezt a különböző látásmód jelenségét találjuk a négy evangéliumban is – mindenik evangélista kicsit másképpen látja Jézust, és eltérően írja le a bizonyágteltelt.

„Személyre szabottan” gondolkodunk Istenről. Ezt pedig az élethelyzeteink és a személyiségünk diktálják. Vegyünk néhány példát: a tékozló fiú példázatát egyféleképpen olvassa az a szülő, akivel nem törődnek a gyermekei, és másként hallgatja azt egy züllött életű ember; és ismét másként fogadja a példázatot egy olyan ember, aki úgy érzi, hogy őt nem szeretik annyira, mint a testvérét. Zákeus történetét különbözőképpen olvassa egy alacsony vagy egy magas ember. Egyik tapasztalatból tudja, hogy milyen az a helyzet, amikor nem látjuk azt, amit mindenki lát, a másiknak pedig lehet, hogy nevetséges a fára felkapaszkodó fővámszedő. Zákeus és Jézus beszélgetése is más-más gondolatokat ébreszt egy becsapott és kifosztott emberben, illetve abban, aki csalással szerzi vagyonát. – A szegény Lázár és a gazdag ember példázatáról eltérően vélekedik az, aki szegény, aki éhez, és másként érinti azt, aki nem törődik a szükséglet szenvedő felebarátjával. Életünk és gondolkodásunk más és más módon, különböző szempontokból „látja” velünk Istent.

Keresztelő János sem kivétel: ő próféta, tudja, hogy ő a Messiás útkészítője, tudja, hogy az ő életében jön el Krisztus. És látja népének bűneit is, látja az igazi és a hamis bűnbánatot is azokon, akik hozzá érkeznek a Jordán partján. Ő úgy gondolja, hogy ezen már csak az ítélet változtathat – és prédikálja is: eljön az, akinek szőrólapát van a kezében (10–12. v.). Keresztelő János is a maga helyzetéből, személyisége által meghatározottan hirdeti a Messiás érkezését – ahogyan mindannyian „személyre szabott” módon gondolkodunk Istenről.

2. Eljön Jézus Krisztus

Eljön Jézus – nem a mennyből, hanem Galileából. Eljött már karácsonykor, de nem a királyi székhelyre, Jeruzsálembe, hanem Betlehembe, egy istállóba. Elmegy majd Jeruzsálembe is, de nem a királyi trónra ül, hanem felmegy a Golgotára. Eljön Jézus Keresztelő Jánoshoz, de nincs a kezében szórólapát, nem közeledik az olthatatlan tűzzel, hanem beáll a sorba, a bűnösök, a vámszedők, a paráznák, a farizeusok, az álmegettérők és a bűnbánatot mímelők közé. Meg akar keresztelkedni, mint azok, akiknek nemcsak a külső szennytől kell megtisztulniuk, hanem mindattól, amivel el tudják rontani az életüket. Jézus odaáll a sorba – vállalja a közösséget a bűnösökkel, amit valaki így fogalmazott meg: Isten ott van, ahol vagyunk, nem ahol lenni szeretnénk (Barth K.). Ő így akarja megváltani a világot.

Keresztelő János megdöbben – a Messiás nem olyan, amilyennek elképzelte: nem hatalommal, nem tűzzel, nem ítélettel érkezik. Érthető, hogy közel van a csalódáshoz, úgy, ahogyan velünk is megesik, hogy szembesülünk azzal, hogy Isten más, mint amiképpen elképzeljük. Jézus Krisztus eljön a prédikációban, az istentiszteletben, eljön a bibliaolvasáskor – és nem mindig teljesíti az elvárásainkat, nem illeszkedik bele a neki előkészített skatulyába. Eljön Jézus Krisztus az Igében, és döntés elé állít: mi mit kezdünk ilyenkor a magunk elvárásaival? Miként fogadjuk az Igében megmutatott, a miénktől eltérő, más igazságot? Mit kezdünk a magunk elképzeléseivel, amikor eljön Jézus Krisztus, amikor elénk áll az élő Isten?

3. Isten Jézust hitelesíti

„Nem az én gondolataim a ti gondolataitok” – olvassuk Isten szavát Ézsaiásnál (55,8). Isten nem úgy akarja betölteni az igazságot, ahogyan azt Keresztelő János elképze-
li. – Vajon János hamis próféta? Nem! Az Ó- és az Újszövetség egyaránt beszél utolsó ítéletről, üdvidőről, Isten kegyelméről. De a próféta helyzete hasonló a turistához, aki magas helyről szemléli a látóhatáron kirajzolódó hegycsúcsokat. Ilyenkor az ember nem tudja pontosan megmondani, hogy a messzi hegyek közül melyik van közelebb vagy távolabb. A prófétánál is előfordul, hogy mintegy összemósódik, egymásra tevődik az időbeli sorrend. Jézus Krisztus helyreigazítja Jánost: még tart a kegyelmi idő, még lehet változtatni és megváltozni, aztán eljön az ítélet is...

Megnyílnak az egek – a zsoltárosok számára Isten szabadításra jön el a megnyílt egekből. Megnyílnak az egek a Jordánnál, és Isten Jézust igazolja, hitelesíti: Ő a Fiú, Ő a Messiás, Ő a Krisztus – az a megváltás útja, amit Jézus Krisztus mutat meg.

Isten széttöri elképzeléseinket, elrontja azokat a „skatulyáinkat”, amelyekbe őt bele akarjuk gyömöszölni. Ő nem a mi gondolataink és elvárásaink szerint cselekszik. Ha valakinek hihetetlen, hogy az alázatos, szelíd, bűnösökkel közösséget vállaló büntelen Jézus a Megváltó, akkor lássuk meg, hogy a megnyílt egekből Isten Jézust hitelesíti.

4. Ma mi „hitelesítjük” Jézust – ha engedünk neki

Az utolsó napon is megnyílnak majd az egek – Isten akkor véglegesen igazolja Jézust is, és a mi hitünket is. Addig azonban a mi feladatunk „közvetíteni” ezt a hitelesítést. Mert ma nem nyílnak meg az egek, és mi nem tudjuk bebizonyítani azt, hogy egyáltalán van-e Isten, vagy azt, hogy Jézus feltámadt. Vagy talán mégis? A hit nem a bizonyíthatóságtól függ. A tanítványok nem azért hittek a feltámadott Krisztusban, mert az asszonyok bizonyágtételét követően a tudósok egy csoportja megvizsgálta a sírt, és hosszas tudományos kutatás után megállapította, hogy igenis, van feltámadás, hiteles a bizonyágtétel, tehát lehet hinni az élő Jézus Krisztusban. Isten a Szentlélek által hitelesítette az evangéliumot a tanítványok lelkében, a Szentlélek által hitelesíti a prédikációt

a mi lelkünkben. – És ekkor nem az elképzeléseinkben, projekcióinkban hiszünk már, hanem az élő Jézus Krisztusban.

De – szükségünk van Keresztelő János alázatára. Tanuljunk meg „engedni” Jézus Krisztusnak. Ne a mi elképzelésünk legyen fontos, hanem maga Isten. Engedjük neki, azaz, nyíljunk meg: engedjük, hogy behasson életünkbe, gondolatainkba, változtassa azokat, formáljon a maga képére és hasonlatosságára, tegye arcunkat Krisztus-ábrázattá.

Akik őszinte kapcsolatban vannak, változnak egymás mellett: egyik személye változtatja-alakítja a másikat. Ha engedem, hogy a másik, a társam belém lásson, megismerjen, őt is jobban meg fogom ismerni. A közös életben, kölcsönös megismerésben alakul ki az a közösség, amely megváltoztat minket. Gondoljunk most arra, hogy mennyit változunk akkor, amikor valaki belekerül az érzéseinkbe, gondolatainkba, döntéseinkbe, az életünkbe. Ha nem féltjük magunkat és elképzeléseinket Jézustól, akkor elkezdünk változni: beszédünk az ő beszéde lesz, cselekedeteink az ő cselekedetei lesznek, szeretetünk hasonlítani kezd az övéhez. Itt már nincs szükség tudományos bizonyítékokra, hogy Jézus él, az meglátszik rajtunk keresztül, meglátszik életünkön, családunkon, a gyülekezeten. Közvetetten ugyan, de megmutatjuk Istent a világnak, hitelesítjük a Jézus Krisztusról tanúskodó evangéliumot. Ma mi hitelesítjük Jézust, ha engedünk neki.

Sokféleképpen láthatjuk Istent. Ez nem is baj, és érthető is. Gond akkor van, amikor Jézus Krisztus eljön az Igében, a prédikációban, és mi nem akarunk módosítani a magunk elvárásain, hanem beskatulyázzuk Istent, és azt képzeljük, hogy ő csakis úgy cselekedhet, ahogyan mi azt tőle elvárjuk, csakis ahogyan mi azt jónak látjuk. Ha azonban engedjük, hogy az igazság behasson az életünkbe, akkor megismerjük az élő Jézus Krisztust. Akkor közösségben maradunk vele. Akkor ez a közös élet átalakítja vonásainkat a Krisztus képére és hasonlatosságára. Akkor megmutatjuk Istent, és akkor meglátja a világ, hogy eljött Jézus Krisztus, mert Isten fiai megjelentek e világban. Ámen.

Müller Dezső
ny. lelkipásztor
Lázári

Viseljétek el egymást szeretettel

Alapige: Efézus 4,2b
Bibliolvasás: 2Korinthus 13,1–13

I.

Nemcsak az igaz, hogy az ember számára legnagyobb ajándék egy másik ember, hanem az is, hogy az ember számára legnagyobb csapás egy másik ember. Káin hiába üti agyon Ábelt a mezőn, a továbbiakban se tud szabadulni tőle. Jézabel hiába gyilkoltatja meg az ártatlan Nábótót, annak vére szüntelen ellene kiált. Júdás nem tudja elviselni Jézus kitartását, meg nem alkuvását, és elárulja őt. Emiatt még nagyobb csávába kerül, mert lelkiismerete tüzes kígyóinak mardosására felakasztja magát. Háborúk idején foglyok tucatját zárták be egy-egy szűk cellába. Hónapokon, éveken át kellett tűrniük egymás társaságát, kellemetlen bűzét. Emiatt annyira meggyűlöltek egymást, hogy összekapásuk gyakran lázadással, verekedéssel ért véget. Tolsztoj egyik elbeszélésében a gyilkos hátára kötik az áldozat hulláját, s úgy zavarják ki a világba: Szabadulj meg tőle, ha tudsz!

Sokszor egy-egy rokon, szomszéd, munkatárs vagy hivatalfőnök annyira az idegeinkre megy, hogy a saját bőrünkön tapasztaljuk meg, hogy az emberre nézve a legnagyobb csapás egy másik ember, akit gyűlöl. Ilyen nehéz, kilátástalan helyzetben mi lehet a megoldás? Nincsenek csodás műszerek, gyógyszerek vagy varázsszavak a szeretetlenség hétfejű sárkányának leküzdésére. Egyedül a felolvasott Ige nyújt számunkra megoldást, fölcsumást: „...elszenvedvén egymást szeretetben.” (Ef 4,2) („...viseljétek el egymást szeretettel.” – Új ford.)

II.

Voltaképpen miért kell nekünk egymást szeretetben elviselnünk? Azért, keresztyén testvéreim, mert bűneinkben Krisztus is elszenvedett (elviselt) bennünket. És ez Őneki se volt könnyű. Ennek pedig a golgotai kereszt a legnagyobb bizonyítéka. Tudniillik itt hét sebéből vérzett a Mester. Itt töretett meg drága teste, és itt szorult össze nemes szíve a lelki kínok temérdek fájdalmától. Pedig megtehetette volna, hogy leszakítsa magát a keresztről. Elmenekülhetett, elbújhatott volna, hogy senki ne találja meg. Ugyanakkor kérhetett volna Istentől több seregnyi angyalt ellenségei legyőzésére, megsemmisítésére. De Ő, a Messiás, nem ezt tette. Inkább elviselte vétkeinket, céltévesztéseinket, csakhogy az üdvösség útjára térítsen bennünket.

Mindebből az következik, hogy nekünk is szükséges szeretetben elviselnünk egymást. Pál apostol ezt a „gigászi követelményt” így köti a lelkünkre: „Egymás terhére hordozzatok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.” (Gal 6,2) Tűrni kell tehát, a hitvesnek a hitvest, a szülőnek a gyermekét, a gyermeknek a szülőt, a testvérnek a testvért, a barátnak a barátot. És tűrni kell a szomszédot, a munkatársat, a házigazdát és a hivatalfőnököt. De tűrni kell más osztályokat, nemzeteket, fajokat, vallásokat és egyházakat is.

Míndez természetesen időt, energiát, megüresítést és önfeláldozást követel tőlünk. Végeredményben ezért mondja Krisztus az alábbiakat: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelgettetek, és én megnyugosztalak titeket. Vegyétek föl magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok, és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek. Mert az én igám gyönyörűséges, és az én terhem könnyű.” (Mt 11,28–30)

III.

Egymás szeretetben történő elviselésére nemes példák buzdítanak bennünket. Albert Schweitzer volt az a különös egyéniség, aki 30 esztendőskorára már kiváló lelkész, tudós teológiai professzor, Európa-szerte ünnepeelt orgonaművész, tekintélyes író volt, és aki minderről lemondva beiratkozott a strasbourgi egyetem orvosi fakultására, azt elvégezte, hogy mint orvos mehesse ki Afrikába, a sok nyomorúsággal küszködő négerek gyógyítására. Az Ő számára Jézus Krisztus azt jelentette, hogy köteles az Istentől kapott szeretettel az embereknek szolgálni. Hangversenykörútjainak, kiadott könyveinek a jövedelméből kórházakat épített a beteg afrikai négereknek. 1954-ben Nobel-díjat kapott. Ezt is az afrikai orvos-misszió bővítésére használta fel. Amikor megkérdezték tőle, hogy ha már mindenképpen az emberszeretet oltárán áldozta fel az egész életét, miért tette ezt éppen Afrikában, azt válaszolta: Mert az afrikaiak rengeteget szenvedtek az európai népektől.

Egy férfi nem tudta elviselni szeretetben a családját, mint apa és mint férj borzasztó ember volt, féltékeny, részeges, káromkodó, verekedő. Egy alkalommal lakodalomba volt hivatalos az egész család, de nehezen vették rá magukat, hogy elmenjenek, mert előre félték az apa kicsapongásától. A lakodalmas házhoz korábban érkeztek, az ifjú pár

és a násznép akkor készült az esketési istentiszteletre a templomba. Mindenki elment. Az ígehirdetés alkalmával annyira a lelkén maradt egy bibliai kijelentés, hogy annak hatása alatt maradt, úgyannyira, hogy azon a lakodalmon nem rúgott be, nem veszekedett a családjával, sőt egy életre megváltozott. Amikor másnap hazaérkezett a munkából, mosolyogva lépett be a lakásba, megölelte a feleségét és a gyermekét. A döbbenettől a gyermeke nem tudott megmozdulni, csak álmélkodva nézte az apját, aki ennyire megváltozott. Az apa látta, hogy a gyermek szeretne mondani valamit, feléje fordult és megkérdezte: „Mit akarsz mondani kisfiam?” A gyerek válaszolt: „Édesapám, te olyan szép vagy.”

Szeretett atyámfiai, viseljétek el ti is szeretetben egymást. Az apostol intése erre sarkall benneteket: „mert aki nem szereti a maga atyafiát, akit lát, hogyan szeretheti az Istent, akit nem lát? Az a parancsolatunk is van ő tőle, hogy aki szereti az Istent, szeresse a maga atyafiát is.” (1Jn 4,20–21) Ámen.

Székely Csilla Imola
Oláhdellő

Egy test vagyunk

Alapige: 1Korinthus 3,16–17
Bibliaolvasás: Galata 3,1–9

„A LEGSZÖRNYŰBB”: Slómó rabbi megkérdezte: – Mi a Gonosz legszörnyűbb tette? Maga válaszolt a kérdésre: – Ha az ember megfélemlszik arról, hogy királyfi.”

A fiatal test egy nagyszerű HANGSZER, amivel Istennek szándéka van: hogy az a *Szentlélek temploma legyen*.

KICSODA az ember?

Testünk ugyanazokból a kémiai elemekből áll, mint a termőföld. Tudományos szenzáció volt, amikor kb. 170 évvel ezelőtt felfedezték, hogy a szerves anyag ugyanazokból az atomokból épül fel, mint a szervetlen. Azonban bárhogy is elegyítsük, sohasem lesz belőle ember.

Az embert lényege szerint csak az Istenhez való viszonyában ismerhetjük meg. Az ember születésének a pillanata az volt, midőn a fejlődés magas fokán egy teremtmény meghallotta Teremtője szavát és felelt rá. Ezzel kezdődik a homo sapiens. – Nos, kicsoda az ember? Milyennek teremtette Isten és miben különbözik a többi teremtménytől? A Mózes első könyvében leírt teremtetéstörténetből kiderül, hogy Isten ártatlannak és büntetlennek teremtette az embert.

A TESTet alkata és életszükséglete a környező teremtett világhoz köti: a képmás kitörölhetetlen, senki el nem veheti, még a betegség sem. A test azonban sebezhető. A test nélkülözhet, megbetegedhet, elöregedhet, meghalhat, sebezhető, megölhető. A test azonban még nem az ember, mert az ember test és lélek együtt. Lelkünk a testünkön át vesz tudomást a világról. A kettő alkotja a személyiséget. A test a mi jelenlétünk a világban, ezzel kommunikálunk, ezzel cselekszünk. Az ember azt hiszi, hogy EZ Ő, pedig ez csak az, amit birtokol. Ez pedig nem a minden, nem ez lényének a magva. A lelkünk a legbensőbb önmagunk, az igazi énünk. Ez Istennel való találkozásunk helye, a SZENTLÉLEK TEMPLOMA, létünk forrása. A lélek az ember érinthetetlen, szent és örök centruma.

PER GYNT sokáig kutatta saját lénye, személye titkát és egyszer megvilágosodott a titok, amikor a kezébe került egy hagyma. Elkezdte lefejtegetni a rétegeit – kereste a

lényegét – s rájött, hogy csak héjakból áll, nincsen neki kézzelfogható lényege. Van néhány rajtunk kívül eső, általunk nem befolyásolható tényező, amit kénytelenek leszünk tudomásul venni: nem a legelső, de a legfontosabb: hogy az idő kegyetlenül telik – vagyis öregszünk. Ezen kívül még magunkkal hurcoljuk öröklött tulajdonságainkat, belső és külső arcunkat, alkatunkat, természetünket, testünket. El kell fogadnunk szüleinket, akikről minket az élet megmintázott.

Az IDEALISTÁK a lelket tartották a lényegnek, túlértékelték, a testet lebecsülték – szinte már szégyellték, hogy testük is van.

A MATERIALISTÁK a másik végletet hirdették: a testre esküdtek, a többit ábrándnak tekintették.

Az ember test ÉS lélek egyszerre – ezt ne felejtsd!

A szép kezdet után hamar keletkezett a bűn. Tipikus a bűnbeesés történetében az ember kíváncsisága, tudásszomja, az a vágy, hogy maga határozza meg, mi a jó és mi a rossz. Több akar lenni, mint aki. Túl akar nőni önmagán. – Már itt, ezen a történeten át úgy látjuk az embert, mint aki nem tud uralkodni a vágyain, a saját testén. Nem tud parancsolni a tilalmat szájába tevő kezének.

A kísértés akkor kezd bűnné válni, amikor elkezded fantáziálni és gondolkodni: „Ennyi nem árthat” – érvelsz.

Mi a bűn mérge? Sokan azt mondják, az érzékiség (erre a téves magyarázatra épít a szerzetesség is és kizárja azt). De még ha az érzékiséget kikapcsolnánk, akkor sem bűn nélküli az élet. Ebből nem kigyógyulni kell, ezt nem javítani kell, hanem újjászületni kell!

A bűn nem alkalmi botlás, nem részleges törvénysértés, mulasztás vagy vétség, hanem az ember testének-lelkének Istentől való elhajlása.

Nemcsak az a hitetlenség, amikor azt mondod: nincs Isten. Az is hitetlenség, ha úgy élsz, mintha nem lenne Isten!

A bűnismeret: hitismeret. Mi nemcsak összűleink bűnének, hanem Isten kegyelmi szövetségének is örökösei vagyunk, melyről azt mondja az Írás: ezerízig való. Egyszerre vagyunk Isten teremtményei és a teremtető akarat ellen lázadó bűnösök. Tényleges természetünk nem az igazi természetünk, önmagunkban hordozzuk életünk ellentétét.

Érzitek-e, mennyire „nem vagyunk mi magunkéi”?!

KICSODÁK vagyunk? – Isten mesterművei vagyunk!

A LÉTRA (haszid történet)

Móse rabbi tanította:

– Az áll az Írásban: „És álmodt: Íme egy létra volt a földön felállítva.” – Ez pedig minden ember. Mindenkinek tudnia kell: egészen az égig ér föl lelkem és „Íme az Isten angyalai (követei) fel- és alájárnak azon”, sőt az angyalok föl- és alájárása az én tetteimtől függ.

Istennek terve van veled. Bízd Rá magad!

Három alapvető kérdés foglalkoztat minket:

– **honnan jövök?**

– **mi célból élek?**

– **hová megyek?**

Egy dolgot biztosra tudok: egyszer mindenki ugyanonnan indult el, az is, aki az isteni teremtésben hisz.

Most minket a második kérdés foglalkoztat: mi célból élünk? Van, aki életének értelmét abban látja, hogy: jót cselekedjen (humanitáriusan), hogy: első legyen (sportoló világbajnokok, művészek), hogy: új dolgot alkosson, „örök” értéket írjon. Mindez mulandó! Sokan azt mondják: ez az egy az enyém: az életem, azt csinállok vele, amit akarok. Nagykorúvá lettem és én döntöttem el, hogy mire használom. Ha akarom, eldobom. Az ilyenek azt hiszik, nekik mindent szabad, ami jólesik. Úgy élnek az életüket, hogy nekik minél több örömet és élvezetet okozzon. Ha az enyém az élet, **akkor úgy vagyok vele, mint a gyermek, aki forró kezébe havat szorít.** (RL) Amikor meg kell tapasztalnom a saját magam gyengeségét, szembe kell néznom egy betegséggel, akkor mindjárt rádöbbenek, mennyire nem vagyok ura az öregedésnek, az életnek. Mennyire „nem vagyunk mi magunkéi!”

Mindent szabad nekem, de abszolút semmi nem használ. Ez a szabadság alaptörvénye.

Azok, akik azt hirdették, hogy az életük az övék, egyszer jajveszékelve tesznek bizonyosságot, hogy ezt az életet rosszul használták fel és eltékozták. Szeretnék újrakezdeni az életet, de hiába szeretnék, mert az élet egyszeri és visszavonhatatlan alkalom. Mire igazi értékét felfedeztük, már el is veszítettük.

Elveszett nap az, amikor a Gonoszt le nem győzted, jót nem tettél, szépet nem láttál, nemest nem éreztél, mély dolgot nem ismertél, nagy dolgokra nem vágytál, semmit át nem éltél, csak panaszkodtál, zúgolódtál – mondta Szabó Imre.

Életünknek és testünknek-lelkünknek Ura Isten, aki teremtette. Nem kérdezt meg, hogy akarsz-e élni, s nem kérdezt meg, hogy mikor akarnál meghalni.

Bárhogyan is megy végbe a találkozás Jézussal, utána már ugyanazt az utat nem lehet ugyanúgy járni. És az út sem ugyanaz. (Visky András)

Szakíts a bűnnel. A világban élsz, de nem a világból. Ez a mondat olyan, mint egy kés, olyan éles. Nagyon határozottan választja el a világias embert a világban élő tanítványtól. A határ pedig rendkívül vékony, akár a kés pengéje. Az Istenben hívő fiataloknak úgy kell élniük, mintha kés pengéjén egyensúlyoznának. „Minket Isten kiválasztott a világból, hogy visszavigyen a világba” – de közben kaptunk egy feladatot. A feladat: a **megszentelődés.** Avagy nem tudjátok, hogy élő templomok vagytok? Elfelejtettétek, hogy az élő templom Isten lakhelye? **Nemcsak templomba kell járni, hanem templomként kell járni.** Ha az Ige élő templomoknak nevez minket, nem elég kőtemplomokba meghúzódva megélni keresztyénségünket! Bűnös létünkre is templomok vagyunk, Isten lakhelyé formálta az embert. És elküldte a Fiát, akinek azután a sok lakhely mellett nem volt hová fejét lehajtania.

Templomok vagyunk, hasonlóak a szövetség ládájához, amely hordozta az Istent. Nemcsak te vagy templom, hanem másokkal is így kell szembesülnöd: öreggel, beteggel, szülővel. Keresd minden emberben az Isten templomát!

A másik ember valamiképpen mindig tükör számomra: általa látszik igazán, ki vagyok én. A másság: az ajándék. Ablak, melyen át magamra láthatok. (Visky András)

A Szentlelket birtokolni nem lehet, de otthont, lakozást adni számára igen. Ez pedig nemcsak kitüntetés jelent, hanem felelősséget is! Ezt az Ige úgy mondja: „Mint világosságnak fiai, úgy járjatok!” (Ef 5,8)

Ha testünket egy csodálatos HANGSZERnek neveztem, akkor mi vagyunk a művészek, akik egyfajta lelkesedéssel kötődünk hangszerünkhöz. Az egész élet alkotó tevékenység.

Egyik kedvenc történetem a „Haszid történetek” közül, amikor az egyik rabbi tanítványa azt mondja: *Én nem azért mentem a mesterhez, hogy a tanítását hallgassam, hanem hogy nézzem, hogyan köti meg a nemezbecskorát.*

Van egy fontos része a testünknek, melyet sokan alábecsülnek. Ezzel aztán az egész életünket elronthatjuk. Ez a NYELVünk. (Aki akarja, olvassa el a Jakab levele 3. részét.)

Vigyázz a szemedre, mert „a test lámpása a szem” (Mt 6,22).

Ravasz László mondta:

Nem a tied a kezed, Istennek a szerszáma, építsd vele az Ő láthatatlan templomát. Nem a tied a lábad, Isten tulajdona, járj vele az Ő útjaiban. Nem a tied a szemed, Isten ablaka, rajta keresztül mosolyt hint lelked titokzatos mélységeibe. Nem a tied a hallásod, figyelj vele Isten üzenetére, legyen az Ő kapuja. Nem a tied a tested, Istennek fája, amelyből az Ő erdeje nő. Nem a tied a lelked, Istennek »lehelete«. Nem a tied az életed, Istennek drága tulajdona, amelyet azért teremtett, hogy neked örömet adjon és benned időtlen időig földön és mennyen tükröződjék.

Isten teremtett minket ilyené.

„Avagy nem tudjátok-e, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szent Léleknek temploma, amelyet Istentől nyertetek, és nem a magatokéi vagytok?” (1Kor 6,19)

Nem tudjátok-é, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten lelke lakozik bennetek?

Ha valaki az Isten Templomát megrontja, megrontja azt az Isten. Mert az Istennek temploma szent, ezek vagytok ti. (1Kor 3,16–17) Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

A király fiának menyegzője

Alapige: Máté 22,1–10

Az Ige megértéséhez

A példázat eredeti formáját Lukács és Tamás evangéliuma őrizte meg. Máté szokatlanul átdolgozta. A Máté és Lukács szerinti példázat eltérései az allegorizálás szándékával magyarázható. Az „egy ember” = anthrópos, akinek csak egy szolgálja = doulous van (Lk 14,16–17), eredetibb és régebbi Máté királyánál = anthrópó basilei és szolgálínál = doulous. Az ő meghívottjai tekintélyes emberek, földbirtokosok, kereskedők. Lukács „nagy vacsorá”-ra = deipnon megara hívja a hivatalosakat, amely édé = már régen kész, Máténál gamosba = azaz menyegzőbe, lakodalmi ünnepségbe várja a király a meghívottakat. Lukácsnál a meghívás harmadszori megismétlése éppen a „vacsora idején”, amikor már minden kész, a megkülönböztetett tisztelet jele, melyet Jeruzsálem előkelő köreiből gyakorolnak. Lukácsnál a példázat kiszínezett, és jóval erősebben hangsúlyozza a pogányok elhívását Isten országába. A példázatot a missziós helyzetben élő ősegyház, de a mai is, missziós parancsként értelmezi. Máténál a szolgálk első csoportja a menyegzőbe, másik csoportja, az allous doulous már a terített asztalhoz hív, amikor már minden kész. (4. v.)

apostelló = elküldeni, kiküldeni, megbízni. Példázatunknak ez az ismétlődő jelszava (3.8–9. v.). Ugyanaz a szó, melyet Pál is használ az evangélium hatásának és hatalmának körülírásánál. Az evangélium Isten hívó szava, azaz meghívás az ő országába, az örök életre és az üdvösségre. Ézsaiás is ezt vallja (41,9; 42,6; 43,1). Ez a hívás Krisztusban teljesedett be. A követek kiküldése itt is úgy zajlik le, mint Hiskias király idejében, aki meghívja Izráelt és Judát a páska ünnepére: „...a híradók városról-városra menének, ...nevetik és csúfolják vala őket.” (2Krn 30,10) Máténál nem törődnek velük, sőt bántalmazzák és megölik őket.

gamous poiein = lakodalmi ünnepséget, Károlinál menyegzőt szerezni. Ha az egyszerű, keleti család életében a menyegző volt a legnagyobb és legörömteljesebb esemény, mennyivel inkább az a király fiának menyegzője nemzete számára. A rabbinisztikus szemlélet szerint Isten a világ teremtése óta semmi mással, mint házasságok megkötésével foglalkozik.

keklémeneous (perf. part. pass.) = meghívottak, hivatalosak. A szenvedő alak azt jelzi, hogy az első meghívás a menyegző bejelentésekor, azaz már régebb bekövetkezett. A 3–4. vers két egymást követő meghívásával immár harmadszor kerül sor a király hívására.

Az 5. versben csupán ennyit olvasunk a hivatalosak magatartásáról: „De azok nem törődven vele...” Lukács pontosít: „...mindnyájan egyenlőképpen kezdék magukat men-tegetni”, azaz apo mias = egy szívvel, mely a szír-palesztin min hadha szó szerinti fordítása. Károli egyenlőképpen fordítással adja vissza. Valószínű, hogy a hivatalosak „mindnyájan egyenlőképpen”, mintegy közös megegyezés alapján utasítják vissza a meghívást. Helyükbe hívja a király a koldusokat és a hajléktalanokat.

A 6. versben a loipos = többiek azok, akik nem csupán figyelmen kívül hagyják a király harmadszori meghívását, de az ünnepi követeket meg is ölik. Lukácsnál hiányzik. Motiválatlanul bántalmazzák és ölik meg a szolgákat, hiszen csupán egy meghívást adnak át.

orgidzó = megharagudni, haragosnak lenni. Isten haragjának oka eljátszott isteni jósága, visszautasított meghívása. Haragja egyértelművé teszi, hogy jóságával nem lehet játszadozni. Az, hogy Máténál már a kiküldött szolgák első csoportját is kikosarazzák, több a példázat kiszínezésénél. Ezt támasztják alá a 6–7. versek is. Ez a két vers, mely Lukácsnál és Tamásnál is hiányzik, el egészen „a király megharaguvék” = o dé basileus órgisthé betoldásig, tágabb keretet ad az eseménynek, és erősebb eszkatalogikus karaktert. E két vers láthatóan szétszakítja az 5. és 8. versek közötti összefüggést.

polis = város. Példázatunk nem használ többes számot. Nem városok, hanem a város felégetéséről beszél, a Kr. u. 70-ben, a rómaiak által elfoglalt és felégetett városról, Jeruzsálemről. A templom pusztulásáról viszont nem ejt szót.

to stratenma = sereg. Károli hadnak fordítja, de testőröket kell értenünk alatta. Őket küldi ki a király, hogy városaikat felégesse, a gyilkosokat elveszítse (lásd 21,35 skk.).

diekszodous tón odón = útkeresztelkedés. Klostermann szerint a kifejezés a városok tereit, térségeit jelöli, nem pedig az országutak metszéspontjait. De a példázat üzenetét szem előtt tartva bátran gondolhatunk a városból kivezető utakra, keresztutakra, a város utcáinak végpontjaira. Az evangélium ugyanis mindenkié, nem csupán a város, de a vidék lakóié is. Luther szerint „Jézus azon az úton van, ahol mindenki jár”. Palesztinában a város Jeruzsálem, minden más vidék. Ott élnek az előkelőségek, itt az egyszerű nép.

synagó = összegyűjteni. Aiket csak találtak, azokat mind begyűjtötték. Kiket? Aiket Isten elhívott és meghívott az utakról és a keresztutakról, „jókat és gonoszokat egyaránt”

Prédikáció

És elküldé szolgálait

Jeruzsálem bűne a mi bűnünk. „Jeruzsálem, Jeruzsálem! Ki megölöd a prófétákat és megkövezed azokat, akik te hozzád küldetted, hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miként a tyúk egybegyűjti kis csirkéit szárnyai alá; és te nem akartad” – mondja Jézus. Akkor is és ma is ez a sorsa Isten küldötteinek, szolgálainak. Példázatunkban a király háromszor küldi ki szolgálait, hogy meghívják a hivatalosakat fiának menyegzőjére. Először akkor, amikor értesítette őket a készülő menyegzőről: számítok rátok. Isten mindig számít ránk. Másodszor közvetlenül a menyegző előtt, de dolguk végezetlenül térnek vissza, s elpanaszolják a királynak, hogy *nem akarnak jönni*. Ez a mi panaszkodásunk, a lelkipásztorok panasza. Harmadszor is kiküldi szolgálait, és üzeni: „...ebédemet elkészítettem..., és kész minden, jertek el a menyegzőbe” De azok ki sem mentik magukat, figyelembe se veszik a kedves meghívást, *nem törődnek vele*, sőt ...megfogván az ő szolgálait, bántalmazzák és megölik őket. Isten a rosszból is jót hoz ki. A mártíromság sohasem bukás, hanem mindig győzelem, áldás. Erről beszél a bambuszfa példázata. Igazi örömet lelte a gazda kertje legszebb bambuszfájában, mely évről évre terebélyesebb, szebb lett. Egy napon így szólt a gazda: „Szükségem van rád, használni akarlak.” „Uram, állok rendelkezésedre” – hangzott a válasz. „De ahhoz, hogy használhassalak, le kell vágnom az ágaidat” – szólt a gazda. „Ezt nem teheted Uram, kerted legszebb bambuszfájával.” „Ha nem vágom le ágaidat, nem vehetem hasznodat” – mondta a gazda.

„Jól van – felelt a bambusz – akkor vágd le azokat.” „Kedves bambusz! Ez még mindig nem elég. Ki kell vágjalak, törzsedet hosszában ketté kell fűrészelnem, és a belsődét ki kell vájnom” – szólt a gazda. Földig hajolt a bambusz, s csak ennyit mondott: „Rendelkezz velem Uram, tégy velem, amit akarsz.” És így lett. A kivágott törzset hosszában kettévágta, a belsejét kivájta, s kivitte a forrás mellé, hogy *csatornaként* hasznosítva, általa vezesse a forrás vizét a kiszikkadt mezőre.

A mennyei Király szolgálóinak ez a sorsa. Ez volt a próféták, az apostolok, az Úr Jézus és számtalan hitvalló ősrunk sorsa. Megragadták az Úr szolgálóit, bántalmazták és megölték, és ők bambuszcsatornaként adták tovább az élet vizét, Isten meghívását a királyi menyegzőbe, Isten országába. Kevés kivételével, szinte mind megölték őket. A harmadik világban ma sem ritkaság, hogy az igaz keresztyéneket összefogdossák, bántalmazzák, vagy terroristák végeznek velük keresztyén templomokban, istentisztelet alatt vagy azután.

Hiskias király a páska ünneplésére hívja Izráelt és Júdát. Követei városról-városra mennek, de csak nevetik és csúfolják őket. Josephus Flavius így ír erről: „Hiskias követeket bolondoknak tituláltak, kigúnyolták, a prófétákat leköpték, végül megragadták és megölték őket.” Hát kételkedhetünk példázatunk történelmi hűségében? Hányszor küldte és küldi ma is az ég királya az ő szolgálóit tőle elfordult népéhez és annak vezetőihez? De akárhányszor is visszautasították őket a történelem folyamán, kivágták, és Jeremiásként kettéfűrészelték (?), Isten nem hagyta magát eltántorítani szándékától, hogy megteljen a menyegző vendégekkel. Mi lett a sorsuk Jézus menyegzőbe hívó tanítványainak? János apostol kivételével mind kivágták, mind megölték őket. Ez lett a sorsuk a római, a német, a szovjet birodalmakban és a mai iszlám világban élő keresztyének egy részének. De haláluk nem volt hiábavaló. Minél többen haltak meg követként a Krisztus ügyéért, annál többen követték az Úr Jézus Krisztust. Innen a híres mondás: „A keresztyének vére mag.”

Kész minden, jertek el a menyegzőbe

Példázatunkat csak akkor értjük meg igazán, ha nem siklunk át az örömteljes kiáltás felett: „Jertek el, mert már minden kész.” (Lk 14,17) Pálnál ezt így olvassuk: „Íme, itt a kellemes idő, íme itt az üdvösség napja.” (Kor 6,2) Ezt az örömmüzenetet küldi az ég és a föld királya a hivatalosoknak, azaz Izráel népének, vezetőinek, előkelőségeinek és neked. Ők azonban egyáltalán nem kíváncsiak erre az örömmüzenetre. És te hogyan fogadod? Örömmel vagy te sem törödsz vele? Mi megy át a lelkeden, amikor egy-egy úrvacsoraosztás alatt ezt hallod: „Most pedig akik magatokat illendően előkészítettétek, járuljatok a szent asztalhoz alázatos szívvel és szép renddel?” És amikor ezt énekeled: „Megterítve áll előttünk a szeretet asztala”, gondolsz arra a mennyei terített asztalra, ahol többé már nem tükör által homályosan, hanem szemtől-szembe látod majd az ég és a föld királyát, aki téged sem felejtett ki a meghívottak sorából? Egyházunk sok évezredes történelme erről a meghívásról szól, sőt a világ teremtése óta vár rád ez a menyegző, az ünnepi lakoma. Gyakran halljuk ezt a megjelölést, hogy *ama nap*. Hiszed-e azt, hogy az ama nap, a teljesség napja *ez a mai nap is lehet*? Elfogadtad-e és elfogadod-e a meghívást? Mert nemcsak meghívást vivő szolga vagy, hanem vendég is. Egyszerre mindkettő. Ott leszel, és ott akarsz lenni a királyi menyegzőn? Meghívása azt jelenti, hogy közel az idő, hogy már minden kész, hogy itt van a teljesség napja, hogy Jézus Krisztusban itt az Isten közöttünk. Nem holnap, még ma légy kész asztalához ülni, vasárnaponként és hétköznaponként az Ige terített asztalához ülni.

Kik voltak példázatunk hivatalosai? Nem valamely ismeretlen, távoli, keleti királynak az alattvalói, hanem éppen annak a népnek a vezetői és előkelőségei, akik *Istent*

tekintették királyuknak. És miért hívja meg Isten a pogányokat? Mert az Isten országára kiszemelt, kiválasztott nép, a *méltók méltatlanok* lettek arra, a *méltatlanok pedig méltók*. Boldog vagy, ha te is méltatlannak vald magad, hogy téged is méltónak találjon az Isten. Isten Szentleke tegyen téged is olyan alázatossá, mint amilyen a kapernaumi százas volt, aki így szólt szolgálja meggyógyításáért otthona felé tartó Jézushoz: „Uram, nem vagyok méltó, hogy az én hajlékomba jöjj, hanem csak szólj egy szót, és meggyógyul az én szolgálóm.”

De azok nem törődven vele

Pedig Isten kimondottan azért küldte az ő egyszülött Fiát hozzád és hozzám, hogy megtanuljunk úgy viselkedni, ahogy Isten gyermekeihez illik, hogy azt tegyük, amit Isten szolgáinak tenniük kell, hogy elfogadjuk azt, amit neked és nekem, az ő vendégeinek kínál. Ehelyett keresztre feszítettük, hogy megszabaduljunk tőle, hogy azt tehessük, amit mi akarunk, s nem azt, amit Isten szeretne. Ezért nem törődtünk oly sokszor az ő meghívásával.

Példázatunk nem a királyi menyegzőt, az elkészített ebédet írja le, hanem a meghívottak viselkedéséről beszél. Kálvin ezt így foglalja össze. „Amint a spártai mondta egykoron, hogy az athéniek tudják, hogy mi a helyes, de cselekedni nem akarják, úgy veti itt Krisztus a zsidók szemére, hogy szépen tudnak beszélni Isten országáról, de amikor nyájasan és szelíden hívja Isten őket magához, akkor *versengve* vetik meg az ő kegyelmét.” Ő ma is hív a kegyelem terített asztalához. Te mit válaszolsz erre? Azt, hogy *nem*, vagy azt, hogy jövök semmit sem hozva, keresztedbe fogózva? Ez a *nem* teljesen érthetetlen, ugyanis ez a *nem*, egy *nem* akármilyen *nem*. Ugyanis ez a *nem* *Isten jóságára kimondott nem*. Nem csak, hogy *nem* mentjük ki magunkat, de még csak bocsánatot sem kérünk, a példázat hivatalosaihoz hasonlóan. Mit gondolsz? *Nemed* egyáltalán megbocsátható? Hát elkövethetsz az életben nagyobb ostobaságot, mint kimentened magad, elnézést és bocsánatot kérsz akkor, amikor maga a mindenható Isten hív terített asztalához, a mennyei menyegzőbe, az örök életbe? Ugye, sejtelled sincs arról, hogy hányszor utasítottad vissza Isten meghívását, hányszor voltál az iránt közömbös, hányszor válaszoltál kétségbeesett, dacos nemmel? Jézus és a közötted tátongó szakadék nem az ő bűnbánatra való felhívásának, nem bűneid leleplezésének, nevének nevezésének a következménye, hanem éppen az örömmüzenet hirdetésének következménye.

Nem Istenen múlik a dolog. Ő mindent megtett, amit csak megtehetett. Ő egyszerűen nem tud belenyugodni visszautasító nemedbe. Példázatunk jól szemlélteti, hogy mekkora türelemmel hív Isten a kegyelem asztalához. Ismételten hív téged, még akkor is, ha arra a legarcátlanabb visszautasítás a válasz. *Szokatlan* dolog volt egy keleti uralkodótól, hogy a meghívás után többször is követeket küldjön ki a hivatalosokhoz. De az is szokatlan dolog volt, hogy a meghívottak kikoszorazzák uralkodójukat. Szokatlan dolog volt, de nem elképzelhetetlen. A te életedben sem lehet megszokott dolog Isten hívásának visszautasítása, bármennyire is elképzelhető. Isten hívásának visszautasítása nem világnézeti *semlegesség*, ahogy azt a liberálisok következetesen állítják. Hányszor konfrontálódtam ezzel Derecskén a hitoktatás évenkénti megszervezésekor! Isten meghívásának visszautasítása, el nem fogadása nem világnézeti *semlegesség*, hanem *lázas* ellene, melynek következménye Isten országának elvesztése, az abból való kizárás. Az nem úgy van, hogy lehet nélküle is, mellette is tovább élni. Ilyen nincs. Az Isten országából való kizárás a halált jeleni. A 7. versben megjövendöltek teljeseznek be, bár még nem a Máté idejében, de egy kicsit később: „...a király elküldvén hadait, azokat a gyilkosokat elveszté, és azoknak városait felégeté.” Milyen közel volt és elkerülhetetlen, amit Máté a példázatban megjövendölt. Ennek ótestamentumi gyökerei vannak: ...mert a

seregek urának törvényét megvetették, és Izráel szentjének beszédét megutálták. Ezért gerjedt fel az Úrnak haragja népe ellen, és felemelé kezét, és megveri.” (Ézs 5,24–25) Izráel szörnyű megaláztatása, Jeruzsálem pusztulása és államiságának megszűnése isteni büntetés volt. Pál apostol így ír erről: „Ha pedig némely ágak kitörtettek, te pedig vadolajfa létedre beoltattál azok közé, részese lettél az olajfa gyökerének és zsírjának.” (Róm 11,17) Erről szól a Máté 22,9–10. A választott nép kitörtetett, s törzsébe beoltattott a vadolajfa, a bűnösök, a vámszedők, a pogányok, csak hogy megteljen a menyegző vendégekkel. (10. v.)

Begyűjték mind, akiket csak találtak

Kiket? A Máté szerinti példázatban azokat, akikkel a szolgák szembementek, s akik velük szembejöttek az utcán: zsidók és pogányok, szegények és gazdagok, bűnösök és vámszedők. Isten nekik ajánlja fel azt az üdvösséget, amit a hivatalosak, a választottak visszautasítottak. Akiket csak találnak a keresztutakon, egy szedett-vetett népséget, Izráel kirekesztett fiait, a pogányokat, az *idegeneket*, átutazókat kell hívni. Ma is ezt kell tenni. Nem elég a templomkapukat kinyitni. Nem sokat tudunk róluk, csupán annyit, hogy a szolgák a „jókat és gonoszokat egyaránt” begyűjtik. Máté azért egészíti ki ezzel a megjelöléssel, hogy ennek a tömegnek a tarkaságát, sokszínűségét még jobban kidomborítsa. Ezek az idegenek, a keresztutakon ácsorgók nem a városban élnek, mely rövid időn belül elpusztul. Ők véletlenül (bár a véletlenség is Isten akaratából következik be), legalább is érdemtelenül hivatnak meg. Mi is idegenek és jövevények vagyunk ezen a földön, nincs nekünk itt maradandó városunk, a jövődőt keressük. Isten meghívása ma is mindenkinek szól. Jézus ezért áll ma is *azon az úton, ahol mindenki jár*. Ott áll, ahol te is és a tieid is járnak, és hív: kész minden, jertek el a menyegzőbe. Az evangélium nemcsak a tiéd, hanem mindenkié, azt nem tarthatod vissza a magad számára, nem lehetsz az örömezenet kizárólagos tulajdonosa. Azt az egész világnak hirdetni kell, mert ez felel meg az Isten halaszthatatlan hívásának és felfoghatatlan jóságának. A bűnbocsánatot hirdető Jézus egyaránt hívja az elveszetteket és az „igazakat” is. A hívás nyomán *az elesettek felállnak, s akik állnak, eleshetnek* (olvassuk Schlatternél).

Kiket? Lukács szerint Isten a kirekesztetteket hívja, miután az őket kirekesztők a mennyei király egyetlen Fiát is kirekesztik. Én és sokan kortársaim közül hosszú-hosszú éveken át kirekesztettek voltunk Erdélyben: kirekesztettek a hadseregből, az ifjúsági szervezetekből, a kulturális életből, a munkahelyekről és a mindennapi ellátásból, nekünk nem járt sem kenyér, sem olaj, sem cukor, még jegyre sem. Úgy néztek ránk a „hivatalosak”, mint leprásokra. Isten a jeruzsálemi gyülekezetből, és a kegyesek és aszkéták qumráni közösségéből kirekesztetteket hívja, azaz a szegényeket, a csonka-bonkákat, a sántákat, a vakokat, téged és engem, akik oly szegények vagyunk a lelkünkben, akiknek szemük van, s még sem látunk. Te és én állunk ott az élet keresztútjain, utcai árusokként, mert valamit mindig áruba bocsátunk, vagy a hitünket, vagy a becsületünket, vagy az identitásunkat. Te és én állunk ott az élet keresztútjain, hajléktalanokként, csavargókként, bár otthonunk van.

A történet így fejeződik be: „És megtelék a menyegző vendégekkel.” Mindenek dacára, meg fog telni a menyegző, Isten országa, bármily sokan is utasítják vissza a meghívást, bármennyi vérhullatásba, áldozatba is kerüljön. Isten kiküldött szolgáit ma is sok helyen megölik. Ma még minden bizonnyal nagyon sok üres hely van Isten országában, az örökkévaló vacsora terített asztalánál. Isten hatalmas és erős. Bár a hitet senkire sem lehet rákényszeríteni, de miért ne mondaná Isten ma is és holnap is azt, amit a király mondott a példázatunk végén: „...kényszeríts bejönni mindenkit, hogy megteljen az én házam.” (Lk 14,23) Szent kényszer! Ma még sok üres hely lehet ott fenn az Istennél,

főleg ha még a teológusok, a kegyesek is figyelmen kívül hagyják a mennyei Király hívását, mert pillanatnyilag nekik is sürgősebb dolguk van, például az egyházkormányzás és a tudományos munka területén, mintsem hogy a hívást nyomban követnék. S kik lépnek helyükbe? A megvetettek, a kirekesztettek, az Istentől távol élők, akik a régi prófétaikkal együtt mondják: „Szólj Uram, mert hallja a te szolgád.” Hát rá hallgassatok és máris kövessétek őt, aki vár benneteket itt és most, ott és akkor az ő szent Fiának, a mi Urunknak menyegzőjébe. Ámen.

Ajánlott irodalom

- EICHHOLZ, G. In: Eichholz G.: *Herr tue meine Lippen auf*. 1. E. Müller Verlag, Wuppertal/Barmen 1962, 299–302.
- GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Evangelische Verlagsanstalt, Berlin 1974, 298–300.
- HOFFSÜMMER, W.: *Kurzgeschichten für Gottesdienst, Schule und Gruppe* 1. Grünewald Verlag, Mainz 1990, 39–40.
- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 61–67. 175–178.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. II. Székelyudvarhely 1940, 178–183.
- LINNEMANN, E.: *Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht. Göttingen 1978, 94–101.
- LOHMEYER, E.: *Das Evangelium des Matthäus*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1956, 316–319.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Matthäus*. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 292–294.
- SCHLATTER, A.: *Das Evangelium nach Matthäus*. Calwer Verlag, Stuttgart 1995, 324–326.
- SCHNIEWIND, J.: *Das Evangelium nach Matthäus*. NTD 2. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1950, 219–221.
- SCHWEIZER, E.: *Das Evangelium nach Matthäus*. NTD 2. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1973, 271–273.
- VARGA Zsigmond: *Máté evangéliumának magyarázata*. Jubileumi Kommentár, Budapest 1969, 29–30.

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza

Lásd, hited tőle mit várhat!*

5.

Szövetségkötés

Alapige: Ézsaiás 54,10

A házasság: szövetségkötés. Két ember fogadástétele arra, hogy jóban rosszban, örömben és bánatban úgy kitartanak egymás mellett, hogy csak a halál választja el őket. Ennél csak egy nagyobb esemény létezik, amikor **Isten köt szövetséget az emberrel**. Az Ó- és Újszövetség egybekötve a Bibliában ennek a szövetségkötésnek a története. Az indulás perceiben **most erre** a szövetségkötésre szeretnélek figyelmesse tenni benneteket. Éspedig azért, mert:

1. A hegyek eltávoznak, a halmok megrendülnek! Azaz az élet kínos meglepetése, milyen állhatatlan sokszor a legerősebbnek tűnő emberi szövetségkötés is. Mutatja ezt a történelem! Mutatják a barátságok. De legjobban talán az ún. nagy szerelmek, a szerelmi házasságok. Ma még égig ér a láng, holnap már csak zsarátnok! Szalmaláng a hűség, szalmaláng a barátság, szalmaláng a szerelem, csók, ölelés. Micsoda keserűségek forrása. Bizony, a hegyek eltávoznak, a halmok megrendülnek.

2. De ugyanakkor azt is látjuk, hogy ebben a különös fölindulásban Isten szövetségeseinek micsoda békességük van! Emlékeztetek, **Jézus** milyen nyugodtan aludt a viharban? Emlékeztetek, mit énekel **Dávid**? „Békességben fekszem le és legott elaluszom.” Igen, mert Isten szövetségesei tapasztalják: „Bár a föld mind romba dől, ha a pokol hada hány tört, Jézus maga áll őrt.” **Újítsátok meg hát most a szövetséget itt a templomban Istennel, és Isten békessége tölti be szíveteket!**

3. Végül is azonban azért van szükségetek Isten szövetségére, hogy **egymásnak is jó szövetségesei** tudjatok lenni. Igénk Isten szövetségét a **békesség szövetségének** nevezi, s ez a **házasságra nézve is érvényes**. Ha igazán szövetségben vagytok az Úrral, akkor házasságotok a békesség és nem a veszekedés, gyötrés, néma és hangos vádak szövetsége lesz. Ez az Isten szövetségének csodája. Ebben a szövetségben bízzatok!

* Dr. Boross Géza: *Lásd, hited tőle mit várhat!* Esketési igehirdetési vázlatok. (Budapest, Kálvin tér) 1958–1963. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa 2010.

Prédikációsorozat

a Sámuel második könyve alapján

Sebestyén László Ede

Hosszúmező

Nagy tervek, s még nagyobb ígéretek

Alapige: 2Sámuel 7,1–17

Nagy tervek foglalkoztatják Dávidot. Ha már én és családom cédrusfából készült palotában lakom, akkor Isten szegényes sátorlapok között lakjon?

Házat szeretne építeni Neki. Tervét elmondja Nátán prófétának. Milyen jó, hogy Dávid mellett van egy Nátán, van, kivel megosztania terveit! Milyen jó neked is testvérem, ha van kinek elmondanod azt, ami téged foglalkoztat, mi az, ami megfogalmazódott ma is szíved mélyén!?

Az Ige arról beszél, hogy bár kettejük között összhang van, de ott akkor valami hiányzott. Nátán is helyesli Dávid tervét, de anélkül, hogy vagy ő vagy Dávid, vagy együtt megkérdézték volna az Urat. Uram, Te ezt így akarod? Ez a Te akaratod?

Nátán boldog, hogy ilyen terv születik meg Dávid szívében. Látja, hogy ezzel is Isten szeretné megtisztelni. Íme, a király is, a próféta is, ha nem kérdezik az Urat, véthetnek Isten akarata ellen. Minden jó szándékunk, jó akaratunk és jó cselekedetünk kerüljön az Ige mérlegére! Hányszor volt úgy, hogy jót akartunk, és rosszul sült el! Most Isten nem ezeket a rossz emlékeket kívánja feleleveníteni előttünk.

Isten látja: Dávid szíve kinyílt felé. Szolgálatára való készségének ad hangot. S ekkor Isten anélkül, hogy kérdeznék, mégis szól. Ő a kijelentés Ura. Ő szól, s ez az Ő cselekedetének kezdete. Teremtő, újjáteremtő, jövőt formáló szava hangzik. „Legyen világosság” – szólt a teremtéskor, de legyen világosság a Dávid szívében, a Nátánéban, s mai gyermekeinek szívében is! Isten szava egybefoglalja a múltat, felidézi, hogyan volt jelen, mit tett az Ő népével. Hogyan hozta ki Egyiptomból? Hogyan vezette több mint 400 éven keresztül a bírák által? Hogyan adott Dávidnak és egész Izráelnek korábbi ellenségeiktől való szabadságot, viszonylagos békességet, nyugalmat? Ez mind Isten munkája.

Mit akar Dávid? Kőből házat építeni az Úrnak. Mit akar Isten? Bemutatja, hogy Ő már elkezdte építeni Izráelt.

Figyeljük meg a kontrasztokat, az ellentéteket! Dávid egy házban gondolkodik, Isten egy népben. Isten az egyházban gondolkodik. Mit tesz Isten Dávid gondolataival? Mit akar tenni a mi szívünk gondolataival? A szűk látókörűségből, a „csőlátástól” megszabadítva, egy ilyen nyitott, felfele tekintő, az Isten terveivel, nagyságos dolgaival számoló látást kíván nekünk ajándékozni. Dávid arra gondol, én mit tehetnék még az Úrért: megtiszteljem, házat építsek Neki. Az Úr pedig azt mondja, hogy én sátorlapok között *jártam*, nem pedig *laktam*. Népével járt, de Dáviddal is. Nátán így adja át Istennek üzenetét Dávidnak: „veled voltam mindenütt” (9. v.), megerősítettelek, nagy nevet szereztem neked.

Mit tesz Isten? Önmagára mutat. Eközben megmutatja, mennyi mindent tett Dávidért és népéért. A te házépítő szándékodat megelőzi, és attól sokkalta nagyobb az én mindegyiket építő szándékom és cselekedetem. Isten az, Aki építi az Ő Anyaszentegyházát. Milyen jó ezt nekünk is tudni! Isten az, Aki megtartja és építi népét és egyházát a nehéz körülmények között is.

Isten beszél a jövőről is. Amikor Dávid ideje lejár, letelik, akkor felemeli utódát, aki az ő véreből származik, szilárdra teszi annak királyságát, és ő épít majd házat Isten neve tiszteletére, az Úr pedig megerősíti királyi trónját örökre. Egy dolgot szándékszik cselekedni Dávid, és kettőt kap ajándékba. Salamon királysága alatt lett valóságosan a legnagyobb kiterjedésű Izráel országa. Ekkor élte el fénykorát gazdagságban, dicsőségben Izráel. Beteljesedett az Ige szava, ám az ígélet még valamiről, Valakiről szól. Figyeljük jól meg ezt a többletet, amiről itt Isten Igéje szól!

„Megerősítem királyi trónját örökre.” (13. v.) Dávid 40 éves uralkodása után (ha a hebroni éveket is ideszámoljuk!), Salamon 40 éves uralkodása is lejár, határok közé szabott uralkodás, nem örökre való. Itt Annak a királyságáról van szó, Aki önmagára nézve mondta: „nagyobb van itt Salamonnál” (Lk 11,31). Ő Dávid Fia, a mi Urunk Jézus Krisztus. Csodálatosan vannak fonva itt a szálak. Benne van a Salamonra néző ígélet, benne van az is, hogy milyen fiú lesz Salamon – szükség lesz a fenyítésre, szükség lesz a csapásokra is, mert elfordul Istenétől –, de benne van a Királyok Királyára mutató ígélet, Aki minden népek fölött uralkodó örök Király. Így fonódik össze két szál. Dávid pedig sokkalta többet kapott annál, mint amit elmondott, hogy szeretne tenni.

A kitárt szív meghallja, mit akar tenni Isten. Mily nagyok Isten ígéretei! Salamon lesz a templomépítő, Dávid gyökere és ága (Jel 5,5), Jézus Krisztus pedig sokak szíve trónján uralkodó Király lesz. Így legyünk mi Isten gyermekei, mert örök szeretettel szeret minket az Úr!

„De nem vonom meg tőle szeretetemet, ahogyan megvontam Saultól, akit eltávolítottam előled.” (15. v.) Minden hibájával együtt szeretni fogja az Úr Salamont. Isten minden hibánkkal együtt, minden botladozásaink ellenére szeret. Ezt a szeretetét Dávidtól sem vonta meg. A Dávid név jelentése: aki szeret, akit szeretnek, a szeretett. Isten szereti Dávidot. Dávid szeretet-szándékról beszélt, s a még nagyobb szeretetről szólt Isten. **Ebben a „szeretet-ölelésben” Isten szándékai megvalósulnak.**

Nátán ebben a folyamatban engedelmes eszköz, szócső lesz. Pontosan a beszéd és látomás szerint beszél Dáviddal. Nátán most is bátor kellett legyen, hogy a királlyal szemben is elmondhassa: – Nem te építed meg a házat! Először helyesli Dávid szándékát, de aztán Isten szavához hűen kellett beszéljen. Nátánnak nem lehetett könnyű feladat ez, s később sem volt könnyű számára, hogy megintse királyát a Betsabéval való vétkezése nyomán, mondván: „Te vagy az az ember!” (2Sám 12,7) Most pedig azt mondja: „nem te...” A prófétai beszédet vállaló embernek Isten ad bátorságot, hogy pontosan azt mondja, amit mondania kell. Ott nem lehet szépítgetni. „Ne nevezzük nevén azt a bűnt, szépítsünk rajta egy kicsit!” – hányszor eshetünk e hibába! Amit Isten akarataként megértettünk, merjük továbbmondani! Nem pontatlanul, nem felemás módon, pontosan. A szeretet és bizalom légkörében ez az engedelmesség javunkra lesz.

Megértve az Ő akaratát, csodálhatjuk Őt, Aki sokkalta nagyobbakat cselekszik annál, mint amit sokszor kértünk. Eközben megértjük, mi a mi feladatunk, mi a mi küldetésünk.

Isten bizonyos határokat szab. Ezeket a némelykor kellemetlennek tűnő határokat is el kell fogadnunk. Lehet, egy bizonyos dolgot elkezdtünk, és más fejezi be. Dávid megérti: abban legyen hűséges, amire ő rendeltetett, amit ő meg kell még tiven. Addig tevékenykedjen hűségesen, amíg letelik ideje, s pihenni tér őseihez. Ezt a kevesen való hűséget keresi, várja és értékeli Isten. Ugyanígy nem vár nagy dolgokat az Úr Isten tetőled, de abban, ami reánk van bízva, hűségesen járjunk el! Szeretettel szolgáljunk! Úgy, mint az Úrnak, úgy szolgáljunk egymásnak! Ezen megnyugszik az Ő áldása.

Közösségben járva az Úrral felismerhetjük azt, ami az Ő akarata. Tegyük ezt örömmel, egymás mellett haladva! Ámen.

A hálálkodó király

Alapige: 2Sámuel 7,18

Bibliailvasás: 2Sámuel 7,18–29

Az előbb énekeltük: „Te vagy a hitnek mind szerzője, mind elvégezője, Te gyújtasz szívünkben világot, forró buzgóságot.” (MRÉ 161,2) Dávid király az Úr sátorában van, s feltör az ő szívéből is forró buzgósággal az imádság. Kiönti Isten előtt szívének háláját.

Ez az igyekezet hozott el titeket is ma ide, az Úr templomába.

Dávid többször is mondja: „Uram, ó, Uram Isten!” Nem fárasztó ez az ismétlés, mert sóhajtaszerűen jön elő Dávid szívéből. Amit Nátán próféta éjszakai látomásában látott, reggel pedig mindent elmondott a királynak, hogy annak a Dávidnak, aki Istennek templomot akart építeni, Isten fogja az ő házát, háza népét építeni, fiát és utódait úgy megáldja, hogy trónjuk örökkévaló trón lesz – lehet ennek nem örülni?! Mi már értjük, mi már tudjuk: több ez az ígélet, mint a Salamonról, a templomépitő királyról szóló ígélet, mert rámutat arra, Aki nagyobb Salamonnál, Jézusra.

Magunk előtt látjuk az alázatos királyt, aki Nátán beszéde után már csak ezt tudja mondani: „Micsoda vagyok én, Uram Isten! És micsoda az én házam népe, hogy engem ennyire elővittél?” (18. v.) Nátán felsorolta mindazt a jót, amit Isten eddig tett vele, s még a távoli jövőre is ígereket tett. Dávid ebben a pillanatban úgy érzi, ő nagyon sok jót kapott Istentől. Ha ez az érzés átjárja a mi szívünket is, akkor tudatosul bennünk, hogy Isten itt van, s jelenléte kísért el eddig is minket. Miközben Isten nagy dolgait eszébe veszi, például a 8. versben lévőket, „én hoztalak ki a kunyhóból, a legelőről”, a legkisebb gyermekből az egész nép fejedelmévé tette őt – visszaemlékezhet Dávid. Visszaemlékezhetünk mi is: kicsiny gyermekkorunktól kezdve hogyan pásztortolt minket is Urunk? Feladatokat adott, aztán családfővé, lehet később nagyapává tett sokakat...! Némelyeket presbiterekké, lelkipásztorokká rendelt. Feljőve a szószékre az igehirdetőben is megfogalmazódik a gondolat: – Uram, Istenem, milyen drága dolog az, hogy Igédet szólhatom, üzenetedet továbbadhatom, s mily nagy felelősség ez számomra!

Érzi Dávid a maga kicsinységét, s megalázza magát. Reformátoraink élete és szolgálata is ezt mutatja: azért tudott győzni az evangélium, mert ők meg tudták alázni magukat, s ha őket mások megalázták, erőt nyertek arra, hogy legyenek egyházuknak hűséges tagjai és védelmezői, és az Igének bátor szói. Az az ember tud igazán megerősödni a szolgálatra nézve, aki azelőtt már Isten előtt meghajolt.

Emlékezhetünk arra is, Isten hányszor becsukta már mögöttünk a bajok és nyomorúságok kunyhójának ajtaját. Amikor téged is kihozott szenvedéseidből, tudtál-e hálás szívvel visszagondolni erre? Elmondtad-e már egyszer, hogy én semmivel sem vagyok jobb a másiknál?! Mégis meggyógyultam, mégis kijöttem a kórházból, vagy éppen semmivel sem érdemeltem, hogy békés lélekkel hordozhatom Általad bölcsen megagyott keresztsjeimet, sőt erőt adtál azoknak hordozásához! Dávid így mutat példát a mi számunkra. Soha ne kárörvendően vagy elítélően gondoljunk azokra, akik tönkremennek keresztsjűk alatt, vagy éppenséggel elzülленek, hanem imádságos lélekkel gondoljunk rájuk. Ők is Isten háza népének kicsiny, de valahol elkallódott tagjai, akik messzire kerültek az Isten szeretetétől. A páli intelem minket is józan figyelemre készítet: „Aki azt gondolja, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék!” (1Kor 10,12)

Dávid sietett az Úr sátrába menni, ott leült, és elcsendesedett. Ugyanúgy ülsz te is itt most a templomban, és Isten előtt megpihensz. Az Ő szavára válaszolhatsz, hiszen Igéje teremtett újjá téged is! Így gondoljuk végig mi is mindazokat a nagy, jó dolgokat, amelyeket velünk cselekedett az Úr!

Nagy, távolba mutató dolgokat ígér Isten Dávidnak. Drága ígéretei vannak Istennek ma is felénk. Mindnyájunknak azt ígéri, aki Őbenne hisz, ha meghal is él. Ennek ellenére begyűrűzik az egyház életébe a halottkultusz, s fontosabb lesz a csődületben világítás-kor rohanni a temetőbe, mint először Isten drága Igéjét hallgatni. Az Isten előtt való elcsendesedést, a Vele való beszélgetést, az imádkozást semmi nem pótolhatja. Dávidtól meg lehet tanulni, hogy mi a fontosabb! Utána sorban minden a helyére kerül. A megszokott egyszerűségben és puritánságában élve olyan világos lesz számunkra, hogy a mi földi „kunyhó”-életünkben átköltöztet Isten ama mennyeibe, az örökkévaló hajlékba. Örvendező megérkezést ígér nekünk Isten az Ő Jézusa által, Aki ma is így szól: „Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, azok is ott legyenek velem, ahol én vagyok...” (Jn 17,24) „Én élek, és ti is élni fogtok” (Jn 14,19) – hangzik ajkáról az evangélium.

„Záporként hull majd az áldás, nyisd meg az ár kapuját, most, hogy magunk megalázva, hő szívünk vágyva kiált.” (Hall. 214,4) Mi is beállhatunk a sorba Dávid után, s magunkat megalázva kiáltunk Isten felé: – Ó, Uram, Isten, Aki ezt cselekedted velem, Aki eljuttattál engem idáig, köszönök Neked mindent!

Ő pedig kipótolja azt, ami még hiányzik, amire még az Ő bölcs rendelése szerint szükség van. Dávidhoz hasonlóan kérdezd: – Ki vagyok én, Uram? Hadd visszhangozzon ez a kérdés lelkünkben, s akkor meghalljuk a felénk hajló Isten szavát. Hálálkodó királyi gyermekként mondhatjuk: – Nagy irgalmaddal megajándékoztál a legtöbbel, adtad a Te Fiadat érterem. Engem ennyire elővittél. Ma is ez a krisztusi szeretet hozott el idáig. Ezt is a Te kegyelmednek köszönhetem. Add Uram, Istenem, hogy amit eleink felismertek, és ezt a lángot sokak szívében az evangélium átmelegítő hatalmával a Te Lelked által felgyújtották, mi ki ne oltuk, őrizzük, vigyük tovább, és így lehessünk a Te népednek, egyházadnak szolgáló tagjai, most és ezután is! Amen.

Átokból áldás lett

Alapige: 2Sámuel 9,1–8

Méfibóset átkozottnak, szörnyűnek, fölöslegesnek érezhette a maga életét, hiszen minkét lábára béna volt. Jonatán fiaként ugyanúgy harcra termett férfiú lehetett volna. Neve ezt jelenthette: Baállal harcoló, Baállal küzdő. Aztán a „bóset” már átkot jelent. Minden nap meg kell küzdi a maga bénaságának a nyomorúságával. Egy család magához veszi, de valószínűleg ő sokat nem tud segíteni. A két lábára béna férfi egyáltalán mit tudna egy gazdaságnál tenni?!

Egyszer csak jönnek, keresik. Milyen nehéz nap lehetett ez Méfibóset számára! Vajon most már az én torkomon is végképp szorul a hurok? Ahogy Saul háza kiirtatott – s egyedül én maradtam életben, két lábra bénán –, most már én következem?! Nem mondták, nem volt honnan tudnia, hogy Dávid irgalmat akar gyakorolni rajta. Magához rendeli Jeruzsálembe, a Dávid városába, és nevén szólítja.

Minket is keres valaki. Amikor fellapozzuk a Szentírást, vagy bejövünk a templomba: Ő keres minket. Dávid Fia, az Úr Jézus ma így biztat: JÖJJEK ÉNHOZZÁM MINDNYÁJAN! Egykor Zákéust is így kereste – bár ez számára felfoghatatlannak tűnt! Végül megértette, az a Jézus, aki azért jött, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett, érte jött. Keresi a mi elátkozott életünket az, Aki a keresztfának az átkát magára vette, azért, hogy mi Őbenne áldást nyerjünk. Mai történetünknek tulajdonképpen ez az igazi üzenete, igazi tartalma számunkra. Amíg Jézus Krisztusunk kereső szavára mi nem me-

gyünk Őhöz – pedig Ő ma is keres, Ő teszi meg a kezdeményező lépést –, addig igazi áldásban nem részesülünk.

Kereső szavára előállva hallhatjuk, amint bennünket is nevünkön szólít. „Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy.” (Ézs 43,1)

Erről még keveset tud Mefibóset, de a „NE FÉLJ!” bátorítás hangzik Dávid szájából felé is. Sokszor mi is ilyen remegő szívvel tudunk csak jönni.

Visszaadja nagyapjának birtokait, s ezzel távlatokat nyit előtte. Nem azzal kezdi Dávid, hogy te béna vagy, mire a föld neked, hanem lehetőségeket mutat fel neki. Jonatánért könyörül rajta. Egykor óriási szeretet és barátság volt Dávid és Jonatán között, s ennek a barátságnak az áldásaiból még Mefibóset is részesülhet. Egykoron Jonatán úgy viselkedett, mint aki tudta, hogy Dávidot Isten választotta ki eljövendő királyul. Kérte is: „ne vond meg irgalmasságodat az én házamtól soha, még akkor se, ha az Úr kiirtja Dávid ellenségeit!” (1Sám 20,15) Jonatán aztán elesett a csatában, már nincsen a jó barát, de neki tett fogadalma ma is érvényes – és Dávid eszerint is cselekszik.

Vajon mi meg szoktuk-e tartani fogadásainkat? Dávid nem feledkezett meg fogadásáról. Jézus Krisztus sem feledkezik el a nekünk tett ígéreteiről!

Dávid magatartását a szeretet határozza meg. A véres háborúkat űző Dávidban nem hunyt ki Isten szeretete. Ez a szeretet indítja őt irgalmasságra. Mi már Jézustól hallhatjuk: „Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.” (Mt 5,7)

Egy meghívás hangzik el: Dávid a maga asztalához hívja Mefibósetet. Bennünket is így hív az Úr az Ő asztalához, hogy részesüljünk javaiból. Az elátkozott életű nyomoréknak ezentúl mindig legyen kenyere! Az úrasztala kincseivel élve erősödik a mi hitünk, s bizonyosodik meg lelkünk: Isten megkönyörült rajtunk is. Elvette rólunk a halál átkát, s az élet diadalmaskodott. Mi is az Élet Urát tisztelhetjük. Ha ezt a meghívást nem halljuk és nem értékeljük, akkor minden más gyakorlatunk csak sallang, csak pótcselekvés. Felel-e már szívünk a könyörületesség hívó szavára? Ne maradjunk nagy távolságban, ha Ő keres, jöjjünk, s mondjuk: Itt vagyok, itt van a Te szolgád, cselekedjél velem akaratod szerint!

Nagy alázat van Mefibósetben: „Micsoda a te szolgád, hogy hozzám fordultál, aki olyan vagyok, mint a dögöltött kutya?” (8. v.) Kinek mondja mindezt? Annak a Dávidnak, aki nemrég az Úr előtt, az Úr sátorában így fogalmazott: „Ki vagyok én, Uram, és mi az én házam népe, hogy eljuttattál engem idáig?” (7,18) Ugyanazt mondja itt Mefibóset, amit pár nappal azelőtt mondott Dávid. Mindketten elsősorban Isten előtt alázkodnak meg. Aki pedig Isten előtti alázatban jár, az könyörölni tud a nyomorúságban lévőkön. A felfuvalkodott emberben nincs könyörület, nincs szeretet, nincs irgalom. Ott elfelejtik a fogadalomtételt, ott nincs engedelmesség sem. Viszont amikor Isten előtt megalázza magát az ember, ott egymásra találás, az elszakadtaknak, lemaradtaknak, lemorzsolódottaknak, az elátkozott életűeknek a megkeresése is jelen lesz.

Felelősségérzés, szolgálat, könyörület gyakorlása – hadd szóljon erről a mi életünk is! Ámen.

A könyörület kiteljesedése

Alapige: 2Sámuel 9,9–13

Felolvasott Igerészünkben a könyörülettel teljes Dávidról hallottunk. Szíve betelt irgalommal Jonatán fia, Mэфibóset felé, s igyekszik gondoskodni a mindkét lábára sánta emberről.

Milyen összefüggésben történik mindez? Emlékezzünk arra a napra, amikor Dávid bevette a jebezeusoktól Sáleм városát! Ez a Jeruzsálem lesz Izráel országának a fővárosa, de Sámuel második könyvében ezt inkább Dávid városának nevezik. Ott akkor a jebúziak így gúnyolódtak Dáviddal és embereivel: „Nem jössz ide be, hiszen még a vakok és sánták is elűznek téged! Mert azt gondolták, hogy nem tud oda Dávid bemenni.” (2Sám 5,6) Aztán mikor mégis sikerül Isten segítségével Jeruzsálemet lefoglalnia, megjegyzi a Biblia: „...ezeket a sántákat és vakokat szívből gyűlöli Dávid. Ezért mondják, vak és sánta ne menjen be a templomba.” (5,8)

Most, mikor négy fejezettel előrébb, a Jonatán fiáról való gondoskodásáról olvasunk, elcsodálkozunk. Néhány évvel ezelőtt Dávid egészen máshogy gondolkozott. A vakok és sánták felé való gyűlöletét az Úr Isten fel tudja oldani. Isten a gyűlölködő szívet is meg tudja szabadítani a maga bilincseitől. Nagy bilincs a gyűlölet, a bosszú. Megkötöttség és teher az, amikor egy régi, csúfos, fájó mondatra, szóra úgy emlékezzünk, hogy azt mindig felelmegetjük, s abból nem akarunk egy jottányit sem elfelejteni. Dávid változik! Nemcsak Dávid körül változnak a dolgok, Dávid a szeretet útjára lép.

A Szentírásban sok ilyen példát láthatunk. Mindez érettünk is került a Szentírásba, hogy ezáltal mi is változzunk. Ha valaki irányába gyűlölséget tápláltál, felé fenntartásaid vannak, valami miatt megbocsátani sem tudsz – tanulj a bibliai példák-ból! Dávid könyörületességet gyakorol. Olyat tesz, ami számára nem túl nagy dolog, de Mэфibóset számára óriási jelentőségű. A könyörületesség gyakorlásához sokszor *csak* „*kicsi*” **odafigyelés kell**. Gondoljunk azokra, akik nyomorék állapotban, vagy betegeskedve élnek körülöttünk! Ők, akik csonkabonkán is a mieink, akik várnak a szeretetből fakadó odafigyelésünkre. Mit ér az, ha már csak virágot viszünk a temetőbe? Amíg megpróbált életű testvéreink mellettünk vannak, gyakoroljuk a könyörületességet!

Dávid kihasználja az adott lehetőséget. Él az alkalommal, él a lehetőséggel. Sokan vannak az asztalánál. Még egy személynek vajon nem lenne már hely?! Van jó bőven földje is. Abból adományoz Jonatán fiának és unokájának, amit ő is kapott. Hallunk itt Cibáról is, Saul legényéről, akinek tizenöt fia és húsz szolgálja volt. Lesz, aki megművelje ezt a hatalmas földterületet. Milyen sokatmondó: Saul legénye, a tizenöt gyermekes édesapa. Erre a tizenöt fiúra majd rá lehet bízni feladatokat. Úgy gazdálkodjanak e területen, mint ami nem is az enyém, mint amit a király a kezem alá adott.

Itt van a mi életünk is. Urunk kirendeli gyermekeink számára is mindazt, amire szükségük lesz. Csak hűséggel gazdálkodjunk, hűséggel szolgáljunk azon, amit kaptunk, tudván, hogy az nem a miénk! Még az életünk sem a miénk. „Akár élek, akár halok, nem önmagamé, hanem az én hűséges Uramnak Megváltómnak, Úr Jézus Krisztusnak tulajdona vagyok.” (HK 1) Az Övé vagyok, Övé mindenem. Dávid is abból ad, amit úgy kapott. A napok, a pillanatok hamar tovatűnnek – igyekezzünk hát továbbadni azt, amit Istentől kapunk!

Aki ezelőtt szívéből gyűlölte a vakokat és sántákat, most asztalához fogadja a mindkét lábára sánta Mэфibósetet. Odaülteti őt saját fiai közé. Olyanná teszi, mint egy királyfi, pedig ő ezt nem érdemelné meg. Itt láthatjuk a mi kiválasztottságunkat is. Mi sem érdemelünk semmit, s Isten odafo-gad, odahív minket az Ő királyi asztalához. Ezt élhet-

jük át az úrvacsorai közösségben is. Sokan közöttünk is így fogalmaznak: „Én nem jöhetek, mert nem vagyok méltó rá!” Miért, valaki méltó rá? A király mondja azt, hogy ki jöhet. A király hív asztalához, aki irgalmasságot akar gyakorolni. Méfíbóset kész ezt elfogadni. Lódebárból, a Jordánon túli területről felviszik őt Jeruzsálembe.

Otthonra talál (valószínűleg feleségével is) fiával együtt. Ennek a két lábára nyomorék, santa embernek Isten családot ajándékozott. A kicsiny családon túl, minden nyomoréksága ellenére, egy nagyobb családot is kapott. Egy nagy asztalt ülnek körbe, s ott neki is tisztessége van. **Megbecsült emberként tudhatja: OTTHON VAN.** Megérkeztem, hazajöttem. Sokszor átérzi ezt a református ember, amikor templomba jön. Hazaérkeztem, megérkeztem, Isten szeret engem. Van egy nagyobb család, ahová tartozom – ez az én gyülekezetem, az én népem. Adja Isten, hogy ezt sokszor átélhessük! Megerősödhetünk aztán abban is, hogy egymásnak is testvérei vagyunk. Olyanná teszi, mint fiait, hogy senki ne nézzen rá később ferde szemmel. A királyi rendelet elhangzik: „állandóan asztalomnál fog étkezni” (10. v.).

Minden korábbi rosszindulat, vakokra, sántákra irányuló haragja ellenére Dávid jóra változott, irgalmasságot gyakorolt egy emberrel. Dávid Fia, az Úr Jézus Krisztus hány-szor könyörült, hány-szor irgalmazott nekünk?! Eközben Méfíbóset megalázta magát, egy dögölt kutyához hasonlítja magát. Emlékezzünk arra a jelenetre, amikor a Mester elé járul egy főniciai asszony, és a látszólagos jézusi elutasítás után kitartóan így könyörög: de hiszen még a kutyák is esznek azokból a morzsákból, amelyek a fiak asztaláról lehullanak! – Ilyen hitet nem találtam Izráel földjén – válaszol erre Jézus, legyen a te hited szerint!

Sokszor a magunk megvetettségének, kicsinységének a beismerésében, annak elfogadásában rejlik a nagy erő. Ma is igaz a páli megfogalmazás: akkor vagyok erős, amikor erőtelen vagyok. Amikor valamit ajándékba kapunk Istentől, arra úgy tekintünk, hogy azért nem mi dolgoztuk, nem kiérdemeltük, hanem Isten szeretetéből való ajándék az.

Ennek a santa embernek **a lelkében végérvényesen kiegyenesedett valami.** Ez az, amiről Jézus beszél, jobb fél szemmel, fél lábbal menni Isten országába...!

Isten most minket akar odaállítani azok mellé, akiknél – lehet ott belül – van egy le-sántult állapot, nevezzük ezt fásultságnak, közömbösségnek. Illést is odaállította népe elé, hogy mondja: – Meddig sántikáltok kétfelé...? Nincs középút. Nincs harmadik út. Vagy Istennel, vagy Isten nélkül!

Itt van a megoldás. Dávid él az alkalommal, a lehetőséggel. „Ezért, amint a Szentlélek mondja: ma, ha az Ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket, mint az elkeseredéskor, a kísértés napján, a pusztában!” (Zsid 3,7–8) Ne a keserűségnek, ne a rossz gondolatoknak adjunk helyet, teret szívünkben! Jöjjünk Isten elé úgy, ahogy vagyunk! Isten elfogad minket testi nyomorúságainkkal, bajainkkal együtt, de a nagyobb bajokkal, a lelki terhekkel is jöhetünk Hozzá!

Dávid Fia könyörölni, irgalmazni szeretne rajtunk is. Mi az Ő sebeivel gyógyultunk és gyógyulunk meg ma is, és ezután is. Ámen.

Győzelmes háborúk

Alapige: 2Sámuel 10,1–19

Itt győzelmes háborúkról hallunk. Ezeknek a háborúknak van valami jellegzetessége: Dávid és serege soha nem bizonyos területek elfoglalásáért küzd. Ahányszor háborúba indulnak, az ország épségét, városait, területeit védelmezik. Védekező háború az, amit folytatnak, és nem ők a kezdeményezők.

Jó példa ebben Dávid akkor is, ha különböző lelki háborúk vannak körülöttünk! Ne szítsunk háborút! Ne úgy éljünk, hogy abból tűz, haragnak tüze származzon! De ott, ahol egymást segíteni kell, ott, ahol bajtársként a harcot vállalni kell, ott álljon testvér a testvér mellé! Nagyon szép példa az, ahogyan Joáb és testvére, Abisai egymást bátorítják. Ha egyikük meggyöngülne, a másik ígéri a segítséget. Ami legszebb: ez a két harcedzett ember így imádkozik: „...az Úr pedig tegye azt, amit jónak lát.” (12b) Minden ügyüket, bajukat, háborús tevékenységüket Isten kezébe teszik le. Ugyanígy cselekedtek annak idején Erdély fejedelmei: Bethlen Gábor, vagy éppen az öreg Rákóczi György is, akik Bibliával a kezükben kezdték reggeleiket, és Istentől várták a tanácsot, ahányszor Erdély védelmében harcolniuk kellett.

Nagyon sokszor eltérünk ettől. Hallgatunk a magunk indulataira, és olyanokat szólunk, teszünk, amit nem előz meg az Istenre való figyelés. Aztán úgy össze tudnak gubancolódni a kapcsolatok, hogy nagyon nehéz ezeket helyrehozni.

Arról hallunk még a történet elején, hogy az ammóniak öreg királya, Náhás meghal. Ő olyan szeretetteljes ember volt, akinek házában, asztalánál az üldözött Dávid védelemre lelt, gondoskodásában volt része. Ezt soha nem felejtette el Dávid. Amikor meghal a király, akkor vigasztalókat küld. Úgy szívébe zárta ezt az öreg királyt, hogy ő maga is bánkódott halálán.

Náhás fia egy egészen más jellem: tele van bizalmatlansággal. És innen indul el ez az egész sor csetepaté. Isten Igéje most ezt az üzenetet helyezi a mi szívünkre: ne engedjünk az ördögnek, hogy a bizalmatlanságnak a lelkületét valamikor is feltámassza bennünk! A fiatal királynak, Hánúnnak bizonyára fiatal tanácsadói voltak, s ezek a vezérek gondolták azt, hogy Dávid nem egyenes szándékkal küldhette ezeket az embereket, hanem azért, hogy kikémleljék városukat, s így elfoglalhassák azt. Elűtetik a bizalmatlanság palántáit Hánúnnak a szívében, s ezek bizony gyökeret is eresztenek.

Legyünk résen, legyünk józanok! Amikor minden rosszat összehordanak felebarátainkról, szomszédainkról, rokonainkról, hallgassunk meg minél több felet, és józanul, gyors előítélettől mentesen próbáljunk közeledni felebarátainkhoz! Nagyon sok problémát okoz egy közösségben, ha mindenféle szóbeszédre hallgatunk. Ugyanakkor sok veszedelmes helyzettől megmenekülhetünk, ha Istentől kérünk tanácsot, és nem elhamarkodottan döntünk.

A fiatal király egyáltalán nem hasonlítható apjához. Dávidnak bölcs katonái, bölcs emberei lehettek, akik még ismerhették az öreg királyt, Náhást. Néhányszor már megfordulhattak az ammóniak fővárosában, ezeknek levágják félig a szakállukat, illetve hosszú, egybevarrt ruhájukat félig, fenekükig levágtatják, és így küldik vissza a király követeit.

Dávid ráérez kiváló katonáinak szomorúságára, akikkel ilyen csúnyán elbántak, s szerető szavával őket Jerikóban feltartóztatja, illetve ott marasztalja őket, amíg megnő szakálluk. A szakáll abban a korban a férfiaságot, a bölcsességet jelentette a zsidó embernél. Dávid nem szeretné azt, hogy egyetlenegy személytől is környezetében megnyir-

bált, megcsúfított szakállú katonái gúnyolódást szenvedjenek el. Védelmébe veszi szolgálait, nehogy mások is csúfolhassák őket.

Kedves testvéreim! Milyen jó Dávidtól megtanulni védelmünkbe venni azokat, akiket mások kicsúfolnak. Milyen jó megtapasztalni, hogy Dávid Fia bennünket is védelmező karjaiba fogad, még akkor is, ha kicsúfolnak az Ő nevéért. „Boldogok vagytok, ha énmíattam gyaláznak és üldöznek titeket, és mindenféle rosszat hazudnak rólatok.” (Mt 5,11)

Ha beültünk a csúfolódók székébe, akkor rossz utat választottunk, s magunkat fosztjuk meg a boldogságtól, hiszen „boldog ember az, aki nem jár a bűnösök tanácsa szerint, nem áll a vétkesek útjára, és nem ül a csúfolódók székébe.” (Zsolt 1,1)

A történet folytatásában is van még számunkra üzenet. Amikor látta Joáb, mekkora fényes győzelmet arattak az ammóniak és a zsoldosként felfogadott arámok felett (ezer talentum aranyat fizettek az ammóniak az arámok segítségéért), akkor örömmel térnek haza Jeruzsálembe, a békesség városába. Amikor Isten meghallgatta imádságaikat, megsegítette őket a túlerővel szemben, akkor hazatérnek otthonaikba. Nem olvasunk arról, hogy rabolnának, fosztogatnának, asszonyokat, gyermekeket gyilkolnának. Ők Isten városaiért, népükért küzdöttek. Nem koncolnak föl senkit bosszúból, csupán elvégezték küldetésüket. Jó megtanulni nekünk is, hogy soha ne éljünk vissza egy adott helyzet előnyeivel! Tenni azt, ami a mi dolgunk, de nem menni tovább a kelleténél. Ami felebarátaink kárára lenne, azt már ne tegyük! Mennyivel jobb tehát a békességet munkálni!

Nem tanulnak az arámok a vereségből. Nem veszik észre, hogy Isten Dáviddal van. Őket a bosszúállás indulata hajtja. Újbóli szövetezésük után Dávid végső csapást mér rájuk, s az arámok nem merték többé segíteni az ammóniakat. Hányszor van úgy a mi életünkben is, hogy csak emberi erőlködéssel haladunk a magunk útján, s Isten egyszeri vagy többszöri fenyítéseiből sem tanulunk!

Ne csak az országáért küzdő Dávidot lássuk. Vegyük észre azokat az arámokat is, akik bosszút lihegve szét akarják morzsolni ezt a kicsiny népet. S lássuk magunk előtt a vitézeket, a legkiválóbbakat, akik az Úr nevét hívják segítségül, és így válik küzdelmük győzelmes háborúvá.

Isten tudjon nekünk megálljt parancsolni akkor is, amikor erősnek gondoljuk magunkat, akkor is, amikor azt hisszük, kezünkben van már a gyepölő. Isten óvjon minket az erőszakos, bosszúálló, vért lihegő rosszkívánástól! Vegye el ennek mérgét-férgét az Úr! Isten adjon nekünk jóakaratot azok felé is, akikkel felebaráti viszonyunk megromlott! Tegyük le a mi ajándékainkat az oltár előtt, menjünk, béküljünk ki vele, amennyire rajtunk áll, törekedjünk a békességre, s úgy jöjjünk vissza! Így lesz a mi hálaáldozatunk kedves Isten előtt.

Dávid hatalmas diadallal tudta csak lecsillapítani az arámokat. Dávid Fia még inkább elvégzi ezt bennünk. Mi csak hallgassunk a zsoltáros szavaira: „Csillapodjál le az Úrban, és várjad Őt! Ne bosszankodjál arra, akinek útja szerencsés, se arra, aki álnok tanácsokat követ!” (Zsolt 37,7) Ámen.

Prédikációk újkenyér ünnepére

Darai Sándor
ny. lelkipásztor
Kolozsvár

Újkenyér

Alapige: 1Mózes 26,12
Bibliailvasás: 2Mózes 20,1–17

Ma az újkenyérért adunk hálát Istennek és azért mondunk köszönetet, hogy asztalunkra kerülhetett az új búzából készült kenyér. Ma természetesnek vesszük, hogy bárhol vásárolhatunk kenyeret és szinte minden család asztalán ott van az az étel, melyet sohasem ununk meg. Azonban ez nem mindig volt így. A gyermekkoromat Váradon töltöttem. Édesapám az akkori „Carmen” cipőgyárban dolgozott, amit a háború alatt hadiüzemmé nyilvánítottak. A hadsereg számára dolgoztak. A szovjet hadsereg bevonulása után a gyár jellegét megőrizte. A munkások fizetése mindennap egy négy kilogrammos kenyér volt. Abban az időben nem igen volt kenyér. Minden este vártuk édesapámat, hiszen vele érkezett a puha kenyér. Nektünk, a négy gyereknek ez volt a nap legszebb pillanata. Boldogan ettük a friss kenyeret.

Életemnek ez a része jutott eszembe, amikor jó néhány éve hallgattam Csiha Kálmán igehirdetését az új kenyérért való hálaadás ünnepén. Valahányszor gondok, betegség, elkeseredés van az életben, erre az igehirdetésre emlékezve nyerek új erőt és reménységet az étellel való küzdelemhez. Szeretném, ha mások is megtehetnék ugyanezt, ezért ma elmondom ezt a biztató üzenetét.

Boldog aratás lehetett Izsák aratása, mert százannyit takarított be, mint az elvetett búzamag. Alapigénk arról beszél, hogy van ilyen aratás: elvetni egy magot és kapni százat, kinyújtani egy kezét és érezni százat, amint átölel. Van ilyen boldog aratás!

Vajon mi lehet a titka? Jó lenne megtanulni, a búzából, a boldogságból így vetni és így aratni. E boldog aratás titkának magyarázata ott van a felolvasott Ige végén: „és lett neki abban az esztendőben százannyija, mert megáldá őt az Úr.” Isten áldása a gazdag aratás: a mezőn is, és a szívben is. De hogyan érdemelhetem meg ezt az áldást? Erre tanít ma minket Isten. Igénk egy kötőszóval kezdődik. „És vete Izsák azon a földön.” Ez az „és” hozzákapcsol Izsák előbbi életéhez. Ebben az „és”-ben benne van az, hogy éhség-megpróbáltatás van a földön és a próba idején szól Isten Izsákhhoz, hogy arra a földre menjen, és ott éljen, amelyet Isten mutatott neki. Az „és”-ben benne van az egész előbbi élete, amellyel vetni kezdett. Mindnyájunknak van egy ilyen „és”-e. Próbák, megbánt és meg nem bánt bűnök. Egy élet, amellyel aratást várva vetni kezdünk. Vajon el van-e rendezve Istennek ez az élet? Izsák azon a földön vetett, amelyet mutatott neki Isten. Nem félt éhségtől, ellenségtől, szárazságtól. Istenre hallgatott, az Általa mutatott földön maradt. Te hol vetettél? A hit, a szeretet, a megbocsátás szántóföldjén, Krisztus mezején, vagy a harag, a bosszú, a káromkodás Egyiptomában? Csak azon a földön van áldás, amelyre Isten mutat.

A harmadik tanulság, melyet megfigyelhetünk az Igéből az, hogy Izsák cselekedett. Vagyis nemcsak hallgatta a vezetésről szóló beszédet, nemcsak gondolkozott róla, hanem vetett. Engedelmeskedett Istennek nemcsak abban, hogy az általa mutatott földre ment, hanem abban is, hogy ott cselekedett. A hit csak részben Isten szavának hallgatása és meghallása, de főleg engedelmesség és bizalom. A hit nemcsak templomba járás,

hanem Isten szerinti élet is. Ott vetni és azt vetni, amit Isten akar. Vajon mi tudunk-e mindig engedelmeskedni? És amikor a búzamazvakat vetettük, gondoltunk-e arra, hogyha áldást várunk, előbb életünket kell elrendezzük Isten előtt? Vagy nem voltunk se húségesek, se engedelmesek, és mégis százannyi aratást várunk? Az Ige arra tanít, hogy a lelkekbe és a földön is engedelmes lélekkel, bizalommal kell vetni a magot. Mert mind a szeretet, mind a búza gazdag aratása Isten kezében van.

Isten kegyelme szerint lesz tömött vagy satnya a kalász. Két régen olvasott legenda jut eszembe a búzakarász magvainak szaporodásáról és elapadásáról.

Az egyik szerint, mikor Isten a búzát teremtette, annak gyökere tarackos volt, a szár tetején csak egy szem búza volt. Két testvér földje egymás mellett feküdt. Az egyik nőtlen volt, a másik sokgyerekes. Mikor kicsépelték, így gondolkozott a nőtlen: viszek egy zsákkal a bátyámnak. Sok nála az éhes száj. Én kevesebbel megelégszem. A másik pedig ezt gondolta: szegény öcsém, egyedül kínlódik, nincs, aki segítsen neki. Nehéz így az élet. Viszek neki egy zsák búzát. Mi majd kikeressük a magunkét. Késő este volt már. A mezsgyén találkoztak. Hová mész, testvér? Hozzád, mondták egyszerre. Hirtelen erős forgószél támadt, felkapta a vállukról a búzát és szétszórta a földjeiken. Ebből a két zsák búzából nőtt a tömött kalászu búza, az Isten ajándéka.

A másik történet egy ellenkező magyarázat a búzakarászokról. Isten a búzát úgy teremtette, hogy tövéig kalász volt. Fősvény és gazdag ember földjében termett. A szegény szomszéd egy szálát kért a gazdától, hogy ő is vethessen. A gazdag adott, de előbb lehúzta a szemeket az ujjával, csak a végén hagyott egy keveset. Aznap éjjel Isten is végighúzta ujját a gazdag ember búzakarászain. Azóta van a kalász csak a búzaszál tetején – fejeződik be a legenda.

Mindkét történet egy igazságra mutat. Ahol szeretet van, ott megnő a kalász. Ahol önzés és kapzsiság, ott elfogy. A lélek kalászaival, a boldogsággal is így van. De így van a kenyérrel is. Ahol szeretet van, a kicsi is elég, a kicsi is nagyra nő. Ahol önzés, gyűlölet, kapzsiság lakik, a sokban sem lesz öröm, megelégedés. Isten uja ott van a te életed, a mi életünk búzakarászain is. Vajon keze nyomán fogyni vagy nőni fog a kalász?

Szó szerint kell érteni, hogy Izsák százannyit aratott. Tudnod kell, hogy létezik valaki, aki meg tudja sokasítani a keveset, aki áldást tud adni mind a búzamezőkre, mind az emberi szívekre. Ha azt akarod, hogy dús lelki kalászaid és boldogságban elfogyasztott kenyered legyen, hallgass rá, akiben megáldattak a föld minden nemzetségei. Jézus Krisztus keze pihen a te szíveden is. A rothadó búzaszeméből Ő teremtett az idén is aranyló búzakarászt. Ő áldja meg otthonodban ezt a kenyeret és e földi élet után Ő ajándékoz nekünk örök életet. Ámen.

Faust Gyula

Vedresábrány, Magyarország

„...nemcsak kenyérrel él az ember...”

Alapige: 1Korinthus 10,16–17

Bibliavetítés: 5Mózes 8,1–14a

Isten Igéje vigasztal, meglevenít. Isten Igéje éltető igazság és bennünk éltető reménységet gerjeszt. Isten Igéje bölcsésé tesz. Isten Igéje világhosszág. Isten Igéje látást ad, azaz világot ad, tár fel. Isten Igéje vezet. Isten Igéje fegyverzet és azon belül oltalmat adó menedék és védelmező pajzs, Isten Igéje megszabadít, és végül, de nem utolsósorban, Isten Igéje táplál.

Csupán néhányat soroltam fel Isten Igéjének jótékony munkái közül és nincs megemlítve az összes. Egy alkalommal az Úr Jézus Krisztus, aki a testté lett Ige, ezt kérdezte: „Sok jó dolgot mutattam néktek az én Atyámtól; azok közül melyik dologért kövезtek meg engem?” Az Igének sok áldásával akar megajándékozni mennyei Atyánk. Az ímént tizenkét áldását soroltam fel. Ezek közül melyik áldása miatt gyűlöljük és vetjük meg az Igét?

A Kálvin tanai által is megihletett Heidelbergi Káté a „Mit hiszel az egyetemes keresztyén Anyaszentegyházról?” kezdetű kérdésre a következőképpen válaszol: „Hiszem, hogy Isten Fia a világ kezdetétől fogva a világ végezetéig az egész emberi nemzetségből *Szentlelke és Igéje által* magának, az igaz hitben megegyező, örök életre elválasztott sereget gyűjt, azt oltalmazza és megtartja; és hiszem, hogy ennek a seregnek én is élő tagja vagyok, és mindörökké az is maradok.”

A Biblia és a hitvallásunk azt tanítja, hogy mióta csak ember az ember, kezdettől fogva tudja, hogy az Isten Igéje táplál. Tudja, hogy élete az Isten beszéde által van. Élhetett volna az ember az Éden kertjében a beszéd által, amelyet Isten szeretetből mondott neki, hogy ehét a kert bármely fájáról, egy kivételével. De az első ember megvetette ezt az Igét, a tiltott kivételt választotta és ennek következménye az lett, hogy kiűzetett a kertből, hogy annak egyetlen más fájáról se chessen, különösen az élet fájáról. A bűneset következtében az ember földi, testi és érzéki emberré vált. Egy olyan világba zuhant, amiben arra kényszerült, hogy Isten és az Ő Krisztusa ellen növeessen magának földi, testi, érzéki végtagokat. Mit mond ezekről az érzéki testtagokról az Írás? Azt mondja, hogy ilyen torzult végtag, testrészt a paráznság, minden tisztátalanság, bujaság, minden gonosz kívánság és a fősvénységet, ami bálványimádás. Isten azonban nem hagyta el az embert. Krisztusban és Krisztus által le lehet vetközni magunkról ezt az érzéki embert a tagjaival együtt. „Most pedig vessétek el magatoktól ti is mindazokat; haragot, fölgerjedést, gonosztságot és szátokból a káromkodást és gyalázatos beszédet. Ne hazudjatok egymás ellen, mivelhogy levetkeztétek amaz ó embert, az ő cselekedeteivel együtt.” Énok Istennel járt és nem látott halált! Ábrahám Isten barátja, a bűnösök közbenjárója volt és a szenvedésektől meggyötörtek vigasztalója. Illés az Isten beszéde szerint cselekedett mindent, mégis megfáradt, de az Úr a seregeivel jött érte és magához ragadta. Mózes is hűséges volt, az Úr személyesen kísérté át a halálon, a testét pedig elrejtette. A hit hősei az Ige hősei is mind. Dávid, Sámson, Dániel és a szent asszonyok is. Az apostolok és a vértanúk. Mindnyájan az Ige által haltak és éltek, éltek és haltak, mert az Ige által legyőzték ezt a világot.

A múlt héten országsgzerte dicshimnuszokat zengve emlékeztek meg első királyunkról, akinek Isten kegyelme beírta a nevét a történelembe, és valahányszor nevét kiejtjük, az Isten Igéjével kapcsolatosan tesszük, mert az országot és az igazságos kormányzást megalapozó intelmei mind az Isten Igéjén alapszanak. Nemzetünket az Isten Igéje emelte fel. A benne lévő világosság, bölcsesség, igazság, jogosság, józanság és szeretetnek elpusztíthatatlan ereje. Ezért augusztus 20-a legalább annyira a reformátusok ünnepe, mint a katolikus testvéreinkké, mert a magyarságot az élő Isten Igéje tette naggyá, erőssé és dicsővé, és nem az egyházi dogmák, sem azok kultusza. Elsődlegesen nem a feudális keresztyén állam a mérvadó, nem az egyházi, politikai, katonai és gazdasági struktúra a dicsérendő, mert azok egy hosszú folyamat áldott gyümölcsei már, melyeket megelőzőtt az Ige és a Szentlélek. Minden az Igéből épült. Itt is igaz, hogy minden, ami csak lett, általa lett! Jaj, amikor csak a külső meszes csontthéj marad és kimúlik belőle az élet! Jaj, amikor csak a *kegyesség látszata marad, mert megtagadják az Ige hatalmát, változást adó dünamizsát, erejét*. Jaj, amikor csak a külső ház marad, a látható, de üres struktúra, a meszes váz, a gépies szertartás, az üres szokás, a beidegződött élet és lélektelen szokás,

hagyomány. Az Isten temploma nem műemlék és nem ékszer. Vagy élet és Lélek tölti be, vagy kő kövön nem marad. Ezt nem én mondom, hanem az Úr, aki nem engedi, hogy templomát üres csigaházként, nyakék díszeként mutogasd vagy bámuld! Számold azzal, hogy számon kéri a benne és benned lévő ürességet, vagy csillogó látszatot.

Jól ismerte az Ige hatalmát ezer évvel ezelőtt első királyunk, István. Intelmeiben arra buzdította fiát, Imre herceget, hogy az Úr Igéjét kövesse. Istennek hála, királyunk nevéhez kapcsolt intelmeinek egy részét városunk parkjában elolvashatják az odalátogatók. A legtöbb intellem bibliai idézet, vagyis Isten Igéje. Miért volt számára olyan fontos az Ige? Miért emeltetett az Igének minden tizedik faluban templomot, köztük ezt a mi templomunkat is? Talán dísznek? Nem! Ő nem ékszerész volt, hanem, ahogy már mondtam, az Ige ember volt. Nem a keresztyénségnek épített mauzóleumokat vagy emlékhelyeket, hanem az Igének akart otthont adni a magyarság szívében, mert ő megismerte a bölcsességet, hogy csak akkor lesz szerencsés minden útjában és dolgában, akkor lesz áldásos kormányzása, ha életét, döntéseit az élő Isten Igéjére alapozza. Jó lenne az ő példáját követni! Gyermkeink, unokáink nem kevesebbek Imre hercegnél! Ez a legdrágább hagyaték, ha mi ma Isten Igéje által élünk!

Az Ige már említett áldásai közül a múltkor a bennünket megtisztító, meggyógyító és megszabadító Ige munkájáról hallottunk tanítást. Ma a tápláló Igéről van tehát szó, az élet kenyéréről.

Ez mennyei kenyér, és az újjáteremtett szellemi ember eledele, a hit és a lélek tápláléka. A testi, pontosabban érzéki ember fel nem foghatja, nem fogyaszthatja, nem is láthatja, meg nem foghatja, nem érzékelheti, mert egyszerűen nincsenek hozzá érzékszervei, és a szellemi táplálék számára teremtett szervei. Sőt, egy torzító tükrön keresztül látja az önmagában és a körülötte levő világot, nem beszélve Isten országáról. Az Isten dolgai neki mind bolondságok, még ez a prédikáció is. Ó, bárcsak Isten Igéje eltávolítana rólunk és belőlünk minden vakságot, oktalanságot és sötétséget, hogy felismerjük az életünket!

Áldott az Isten, minden irgalmasságnak Atyja, hogy nekünk kenyeret adott a földből ebben az esztendőben is. „Gyermeckorom legszebb emlékeinek egyike a kemencéből kivett kenyér látványa és illata. Nemzedékem tagjai még emlékeznek a falusi asszonyok ősi mozdulataira (...)” – írja *Szőnyi Tamás* testvérünk, a böcsi református lelkész a *Reformátusok Lapjában*. Ó, milyen más ez a kenyér, amivel Urunk Jézus Krisztus azonosította az ő testét, amikor így szólt: „Vegyétek, egyétek! Ez az én testem!” Mennyi megtöretés van a mennyből alászállt kenyérben! Ha a búzából való kenyérért olyan hosszú, nehéz, fárasztó és verejtékes az ember küzdelme, akkor micsoda küzdelem történt a mennyei kenyérért? Az Atya Isten a mennyei kenyeret, amikor Ige formájában volt, még a teremtés előtt, elvetette ebbe a világba. János azt mondja erről, hogy az örökkévaló Ige világosság formájában a világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt. Aztán „(...) az Ige testté lett és lakozék mi közöttünk (és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszerűltjének dicsőségét), aki teljes vala kegyelemmel és igazsággal” – folytatja János az ő bizonyágtételét. Ez azt jelenti, hogy az Atya Isten keblében nyugvó Ige elhagyta az ő dicsőségét, amellyel Istennél bírt a világ létele előtt.

Ki foghatja föl Isten alázatosságát? Ki értheti meg Isten atyai szívének összetörését, amikor elbocsátotta egyszerűltját a világba, tudva, hogy milyen szenvedés vár rá az emberi gyűlölet és gonoszság malmában. Nézd és lásd meg ebben a kenyérben Isten irántad való szabadító és üdvözítő szeretetét! Érezd meg az ő jóságának jó illatát, ízeld meg az ő irgalmának ízet-zamatát! Mert testvérem, ez a kenyér nem élettelen kőből van, mint ahogy a Sátán akarja, hogy a kővekből legyen az a kenyér, amit ő szán az embereknek. Nem! Hanem Isten azt akarja, hogy az Ő Igéje legyen ez az üdvösségre tápláló kenyér.

Erről a kenyérről mondta Jézus, hogy „ez az a kenyér, amely a mennyből szállott alá; nem úgy, amint a ti atyáitok evék a mannát és meghalának: aki ezt a kenyeret eszi, él örökké.” „Ha (pedig) nem eszitek az ember Fiának testét és nem isszátok az ő véré, nincs élet bennetek.” Ezért parancsolja Pál, hogy az ember önmagát megpróbálva egyen abból a kenyérből, hogy élete legyen. Sokan azért kerülnek el az úrasztalát, hogy ne próbálják meg magukat, ne ismerjék meg, hogy Krisztusban vannak, és hogy a hitben vannak. Elkerülik Krisztus testét, az egyetemes, azaz katolikus Anyaszentegyházat és a sáramentumokat, hogy ne emlékezzenek az Ő érettünk való megtöretésére, és hogy ne kötelezzék el magukat Krisztusnak, ne legyenek tanítványai a hitben, az engedelmisségben, az alázatban és a szolgálat megtöretésében. Ebben az értelemben katolikus keresztyén az, aki Isten Igéje által él, akit az Ige és a Szentlélek vezérel. Akit tehát az Isten Igéje nem moshat meg, nem tisztíthat meg, nem szentelhet meg, nem táplálhat, nem vezérelhet, az nem lehet katolikus, még kevésbé református, legkevésbé pedig keresztyén. Annak nincs semmi köze Krisztushoz (Jn 13,8), sem a Krisztust követő tanítványsághoz.

Hogyan kell enni a mennyből alászállt kenyeret?

Hittel! Az Isten Igéje nem a gyomor, nem a hús, hanem a hit és a Lélek eledele. Egyik legszebb újszövetségi példa maga Jézus anyja, akiről ezt olvassuk az evangéliumban: „Mária pedig mind ez Igéket megtartja, és szívében forgatja vala.” (Lk 2,19) Csofálatos ószövetségi példája pedig Sámuel. Felőle így szól az írás: „Sámuel pedig fölnevedék, és az Úr vala ő vele, és semmit az Ő Igéiből a földre nem hagy vala esni.” (1Sám 3,19) Az Ige, amit a hallgatói akár az értetlenség miatt is könnyen és felelőtlenül hagynak a földre esni, Jézus Urunk tanítása szerint az égi madarak szeme elé kerül, és azok azonnal föl is kapkodják. A magyarázata pedig az Igét elkapkodó madarakról cseppet sem vonzó és kellemes, mert Jézus így tanít: „Ha valaki hallja az Igét a menyeknek országáról és nem érti, eljő a gonosz és elkapja azt, ami annak szívébe vettettet vala. Ez az, amely az útfélre esett.” (Mt 13,19) Ebből legalább két dolgot érthetünk meg. Az első, hogy minden igehirdetés egyben magvetés is, amelyet a mennyi Magvető titkon végzett el bennünk, akár érzünk valamit, akár nem! Másodszor megérthetjük, hogy a meg nem értett Igét sem engedhetjük a földre esni! Mária sem értette az Isten hozzá szóló beszédét, mégsem hagyta az Úr egyetlen Igéjét sem a földre esni, hanem a szívében forgatta. Az Igének, bármilyen Ige legyen is az, egyetlen méltó helye van, és ez a te szíved, mert a te szíved is életnek forrása. Onnan indul ki minden élet. Ezért mondja az Ige: „Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szívedet, mert abból indul ki [minden] élet.”

Őrizd tehát ezt a szívet, mondja az Úr! „Ne tápláljátok a testet a kívánságokra – figyelmeztet Pál –, hanem öltözzétek föl Krisztust!” De mit kíván az érzéki testtagokból összefércelt amolyan Frankenstein-szerű ember, amiről az apostol azt mondja, hogy azt véghez ne vigyétek? Felsorol néhányat ezek közül. „A (érzéki) testnek cselekedetei pedig nyilvánvalók, melyek [ezek]: házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás. Bálványimádás, varázslás, ellenségeskedések, versengések, gyűlölködések, harag, patvarkodások, visszavonások, pártütések, irigységek, gyilkosságok, részegségek, tobzódások és ezekhez hasonlóak...”

Mit jelent felöltözni Krisztust?

Nem lehet felöltözni, ha előbb le nem vetkőzünk. Pál így tanít erről: „Öldököljétek meg azért a ti földi tagaitokat, paráznaságot, tisztátalanságot, bujaságot, gonosz kívánságot és a fősvénységet, ami bálványimádás; Melyek miatt jó az Isten haragja az engedetlenség fiaira; Melyekben ti is jártatok régente, mikor éltetek azokban. Most pedig vessétek el magatokat ti is mindazokat; haragot, fölgerjedést, gonoszszágot és szátokból a káromkodást és gyalázatos beszédet. Ne hazudjatok egymás ellen, mivelhogy levetkez-

tétek amaz óembert, az ő cselekedeteivel együtt.” (Kol 3,5–9) Az óember megöklöklése vagy levetkőzése a Szentlélek Isten műve, melyet a hit által végez el bennünk. Krisztus halála öli meg bennünk az óembert. Amikor elhiszük, hogy Krisztus nemcsak általunk, hanem értünk is meghalt és kérjük, hogy halálának erejével tegye erőtelenné óembertünket, akkor Isten meghallgat és megadja kérésünket. Ezt követően parancsba adja az Úr, hogy a testet többé ne tápláljuk a kívánságokra, de tápláljuk az új embert az Isten minden Igéjével. „És felöltöztették amaz új [embert], melynek újulása van Annak ábrázata szerint való ismeretre, aki teremtette azt...” (Kol 3,10) – mondja Pál. Az új ember az Isten Igéjéből épül, öltözködik és újul meg. A hit az élő Istenre tekint, a feltámadott és megdicsőült Krisztusra néz és mindarra, amit váltságában értünk elvégzett. Aki az Igében előttünk álló Krisztusba veti bizalmát, meglátja Istent; gyönyörűségeket lát és Isten közelsége átváltoztatja őt Krisztus hasonlatosságára.

Próbáld tehát meg önmagad és jöjj az Úr asztalához. Jöjj hittel és bizalommal! Fogadd be az örök élet Igéjét, hogy élj! Ámen.

Az aratás

A falusi élet legnagyobb, legáhítatosabb cselekménye. Aratáskor takarják be az életet, Isten ajándékát. Sok helyt kalákában végzik odaadással ezt a hősies munkát. Valamint a vetést fohással kezdik és ünnepies szótlanúsággal végzik, úgy az aratás kezdése előtt a templomba térnek be az aratók, Göcsejben pedig a búzatábla előtt térdelve imádkoznak.

Az aratás és az utolsó ítélet közt párhuzamot von ez a tápai aratóének:

Eljött az aratásnak nagy napja.
Emlékeztet ítélet napjára.
Mink vagyunk az Isten gabonája.
Eljön Jézus maga aratásra.

Jó búza közt terem sok konkoly is,
Megtérők közt kárhozott lélek is,
A megtérő lélek a búzaszem,
A kárhozott lélek a konkolyszem.

Az első kaszás kezdéskor felkiált: – Uram Jézus, segíj! – A kaszálás szótlan történik. A kévéket a tarlón kereszt alakjában rakják össze, utalásul az Oltáriszentségre. Legföltre teszik a papkévét, a hajdani egyházi dézsmát – vagy Jézus kévéjét egykor ostya-sütés céljaira.

Helyenkint minden szemes gabonából a tábla végén meghagynak egy csomót bogra kötve, s a kalászokat lefelé hajlítva, hogy Szent Péter lovának abrakul szolgáljon. A turáni rónák lovasmagyarja Szent Péter apostolt lovasnak képzel el, szintúgy Szent György vitéz lovagot is, a halottait Szent Mihály lova viszi a másvilágra.

Az aratást nyomon követi a hálaadás, az áldomás. Felvonulnak az aratókoszorúk, vagy aratókeresztek.

A nagyalföldi részes aratók vezetője így köszönti a munkaadó gazdát: Elvégeztük a *szent* aratást. Kívánjuk a jó Istentől, hogy jövőre is ilyen szép búzát arattathasson. Mire a telkes gazda: – Engedje a jó Isten, hogy a jövőre is erővel-egészséggel befejezhed az aratást.

Szűts Ferenc

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

II.

Akarsz-e meggyógyulni képzelgéseid rabságából? *

Amikor Jézus Krisztus megkérdezi a bethesda-i beteg embert: *Akarsz-e meggyógyulni?* – milyen természetes volna a válasz: – Hogyne akarnék!?... Ilyen természetes például Bartimeus válasza Jézus kérdésére: – *Mit akarsz, hogy cselekedjem véled?...* – *Hogy lássak!* (Mk 10,51)

Ez az ember a Bethesda tavánál ki se tudja mondani ezt a szót: *Akarok*. Mert az akarat volt beteg. Sőt, onnan eredhetett az a bűne is, ami végül harmincnyolc éven át ágy-nak döntötte.

De az akarat megbetegedése vagy tartós betegsége mindig *következmény*. Ha valakinek bénulni kezd fél-arca, vagy szája, lába, az orvos tudja, hogy ezt a bénulást egy kis vérrög okozhatja az agyban. Nem a végtagokkal van a baj, hanem feljebb és beljebb van a baj oka. Ha a vérrög esetleg felszívódik, a végtagok is gyógyulni kezdenek. Így van az akarattal is: ha az beteg, a lélek orvosa tudja, hogy feljebb, beljebb, a gondolatnál, a képzeletvilággal van baj.

Mert igen nagy jelentőségű, hogy miről gondolkodunk, fantáziálunk. Valószínű, hogy nem azok vagyunk, AMINEK gondoljuk, képzeljük magunkat! (Például: nem vagyunk olyan népszerűek vagy jó hírűek, emberek előtt kedvesek, stb.) De az biztos, hogy azok vagyunk, AMIT gondolunk, képzelgünk!

Gondolataink, képzelgéseink adják meg lelkünk alapszínét. Ahogy két egyforma pohár azonnal „más” lesz, ha az egyikbe vörösbort, a másikba sósavat öntünk; így töltenek ki bennünket gondolataink és adják meg lényünk jellegét. Gondolataink, képzelgéseink éppúgy átcsillannak rajtunk, mint a poháron a folyadék.

Láttunk-e már csúnya arcot szépnél? Szép arcot – visszataszítónak? Öreg arcot – megfiatalodva, kisimulva? Fiatal arcot – napok alatt megöregedni?... – A gondolat- és képzeletvilág „varázsa” ez!

De nemcsak nappal, még éjjel is hatnak gondolataink, képzeletvilágunk. Bekúsznak álmunkba és befolyásolják éjszakánkat, pihenésünket.

Nem mindegy, milyen gondolatokkal, fantáziálással alszunk el. Tisztákkal vagy tisztátalanokkal-e? Gyűlölettel, vagy csöndes, békés derűvel?

Elalvás előtt való gondolataink ugyanis álomnyitó gondolatok. Azokhoz társulnak a tudatalattinak különböző mély rétegeiből feltörő álmok. Nem mindegy tehát, hogy gyilkosságról szóló detektívregénnyel alszunk-e el, vagy az Igével! Haragosunk arcával, vagy Jézusra gondolva. Egész éjszakánkat, sőt annak következményeképpen egész másnapunkat befolyásolja, mert álmunkra esetleg nem emlékezünk, de hangulata bennünk maradhat egész nap, ingerültség vagy derültség formájában.

Ma már a tudomány is gyakran beszél arról, hogy agyunk afféle hallatlanul finom ultra-mikrohullám leadó, tehát tovább sugározza gondolatainkat, képzelgéseinket. Ma

* Gyökössy Endre: *Akarsz-e meggyógyulni?* Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

még fel sem tudja mérni a tudomány, hogy gondolatokkal mit lehet ártani! (Jézus már beszél erről: *Én pedig azt mondom nektek: aki kívánsággal tekint egy asszonyra, már paráznaságot követett el vele szívében.* Mt 5,28)

Hogy gondolataink továbbsugároznak, arról sok kedves, öreg házaspár is beszélhetne, akik már úgyannyira egymás „hullámhosszára” hangolódtak, hogy olykor az egyik ki nem mondott kérdésére hangosan válaszol a másik. És ma már számos tanulmányt ismerünk a csecsemő-lélektan területéről, arról például: miért sír fel éjjel a kisgyermek – édesanyja gonosz gondolataira, tisztátalan képzelgéseire! És jól tudjuk, milyen feszült lehet egy családi légkör, anélkül, hogy egy szó is elhangzanék. A gondolat sugárzik, mint a rádium: öl vagy gyógyít.

Következésképpen kimondhatjuk, hogy gondolat- és képzeletvilágunk: *lelkünk hajtóereje*, dinamikája. Nem mindegy tehát, hogy ez a dinamizmus, ez a döbbenetes erő *mivel van megtöltve*. Azaz nem mindegy, hogy gondolat- és képzeletvilágunk milyen töltésű. Szinte élet és halál kérdése; sőt *az örök élet és örök halál kérdésévé is válhat*.

Lehet tiszta, jó érzelmekkel megtöltött, de lehet tisztátalan és gonosz érzelmekkel teli gondolat- és képzeletvilágunk. Így is mondhatnám: gondolat- és képzeletvilágunk lehet pozitív és negatív töltésű. A *pozitív töltés* – pozitív embert formál. Dinamikus, lendületes, alkotó, építő, gyógyító egyéniséget. A *negatív töltés* negatív embert alakít. Széteső, lágy, puha, tétova, gátlásokkal teli, vagy éppen romboló, rossz hatású egyéniséget.

Negatív gondolat például: „Ez úgysem fog sikerülni!” – s a gondolat megtelik borúlátó, keserű érzelmekkel. És ha valaki gondolatban máris csődöt mondott, az saját bukását, sikertelenségét készíti elő.

Aki sasra vadászik, ne tartsa puskáját lefelé! Aki el akar érni valamit, annak a célra kell szegeznie a tekintetét, nem az akadályokra. Milyen megdöbbenően megelőzi ezt a mélylélektani tételt Jézus, amikor így szól a kapernaumi századoshoz: *Legyen a te hited szerint!* (Mt 8,13) Mert mindaz, amiről eddig szó volt – hit-kérdés is. Gondoljunk csak bele, ha hitetlenkedő, kesergő, borúlátó megjegyzéseinkre megszólalna mögöttünk Jézus: – *Legyen a te hited szerint!...*

Gondolataink, képzeletvilágunk nemcsak sorsunkra, életünkre, jövőnkre hatnak ki, hanem testi egészségünket is befolyásolják.

Valaki a „kiborulás” szélén került lelkigondozóhoz. Orvosi leletei effélékről beszéltek: magas vérnyomás, szívzavar, fulladás, vastagbélhurut, halálfélelem... Reggel kimerülten ébred, éjjel nem tud aludni, nappal pedig folyton leragad a szeme. Már-már a le-százalékoltatás gondolatával foglalkozik, de ezt orvosi leletei nem teszik indokolttá, panaszaival ellenére sem.

A beszélgetések során kiderül, hogy évek óta rögeszméje, kényszeres gondolata az: hogyan tudná majd egyszer a rajta esett sérelmeket megbosszulni?! Ezzel alszik el, ezzel kel, ezzel fekszik. Természetesen naponként kell találkoznia azokkal, akiket gyűlöl – sőt, ilyenkor udvariasan kell mosolyognia éppen azokra, akiket képzelgéseiben megkínozt. Ez szinte kibírhatatlan feszültséget szül és sokféle gátlást, következtetésképpen testi zavart okoz, egészen a munkaképtelenségig.

Mihelyt megértette a Miatyánknak ezt a mondatát: *Bocsásd meg... miképpen mi is megbocsátunk...*, és azt az egyszerű tény, hogy gondolatai, képzelgései egyedül csak neki ártanak, s ezt a lelki beszélgetés során le tudta tenni: rohamosan megkezdődött testi gyógyulása is.

Vagy: Egy ember, ahányszor csak szülővárosába utazik, hogy édesanyját meglátogassa, mihelyt messziről meglátja a templom tornyát, amelynek tövében valamikor égető megszégyenítés érte, asztmatikus rohamot kap, mert megrohanják régi szégyene emlékei. A rohamok csak akkor és ott jelentkeznek.

Vagy: Ki ne ismerné azt a jelenséget, hogy elég egyeseknek egy nemszeretem ételre gondolni, máris csalánkiütést kapnak? A legújabb mélylélektani és orvosi irodalom szerint, huzamosan tartó, kellemetlen gondolatok, keserőségek és izgalmak övsömört vagy akár furunkulust is okozhatnak.

A nagyon gyakran foglalkoztató gondolatok és az ismételt képzelgések úgynevezett *kényszer gondolatokká és kényszerképzetekké* alakulhatnak, amelyek már maguktól bukkannak fel, amelyeket már „muszáj” megélni! Minden életörömet és lendületét elvehetik annak, aki fölött úrrá válnak. Ilyenek például a szadisztikus gondolatok, amikor valaki szüntelenül arra kell gondoljon, hogy valakit vagy valakiket meg kell kínoznia, szúrnia, ütnie vagy vágnia, vagy csak bele kell csípnie a másik karjába, és már-már alig képes visszatartani magát. Ilyenek a parázna képzeletek, amelyekből alig lehet kiszabadulni. Vagy valaki például azért nem jár templomba, mert mihelyt megkezdődik az istentisztelet, hangtalanul szidalmaznia kell Istent, az Igét, az igehirdetőt. Föl kell ugrania és ki kell futnia a templomból, hogy ez be ne következzen hangosan is. Természetesen ez már súlyos betegség és már nem lelkipozíció, hanem orvosi eset elsősorban.

Íme, csak ennyit arról, hogy testünkre visszahatnak a gondolataink, képzelgéseink, és igen súlyosan hatnak vissza, ha azok érzelmi töltése negatív.

A mi generációnk egyik legnagyobb lélektani felfedezése, hogy *az embernek megváltozik az élete, ha megváltoznak gondolatai*. Ha más töltést kap a gondolat, akkor más irányt vesz az akarat, a cselekvés, hiszen cselekedeteink: láthatóvá vált gondolataink. Ha pedig más irányt vesz a cselekedet, más irányt vesz az élet is – és így másképpen alakul és alakít.

Amit úgy tartanak számon, mint a „mi generációnk nagy felfedezését”, azt jól ismeri Jézus Krisztus, amikor annyiszor hangsúlyozza: *Térjete meg!* (Mk 1,15) A megtérés az ősi szöveg szerint: *metanoia*, amelynek első jelentése a szótárban: *a gondolkodás megváltoztatása*. Minden megtérés gyökere ez. Ha ez nem történik meg, csak álmetérés történhet, valami érzelmi bizsergés, ami hamarosan elillan.

De mindig az a nagy kérdés: hogyan változtathatjuk meg gondolkodásunkat, azaz: *hogyan kezdődhet meg bennünk a megtérés?* Vagy ha már megtértünk, hogyan frissülhet és újulhat meg bennünk új-szövetségünk?

Azt tudjuk, hogy Jézus Krisztus a kezdeményező. Hogy nem kereshetnénk Őt, ha Ő nem keresne bennünket. Hogy meg se találhatnánk, ha Ő már meg nem talált volna. De azt is tudjuk, hogy Jézus Krisztus senkit sem kényszerít semmire. És vannak lépések, amelyeket nekünk kell megtennünk Felé, ha csak néhány lépés is ez. Nos, van-e ilyen lépés kifelé – képzelgéseink rabságából?...

Az Ige különösképpen három lépést mutat; ezek elfogadása és átélése gyógyító erejű:

1. *Hagyja el útját a bűnös, és gondolatait az álnok ember! Térjen az Úrhoz, mert irgalmaz neki, Istenünkhöz, mert kész megbocsátani.* (Ézs 55,7)

Elhagyni az utat?! Hogyan?

Egy férfi Jézus Krisztus Igéjének hatása alatt abbahagyta az ivást. Időnként azonban újra és újra megrohanják a kísértések. A kívánság ereje – letörve gyöngülő akaratot – többször elsodorja a kocsma közelébe, de ott megáll a sarkon, belefogódzik egy rozsdás csatornacsőbe, mint a fuldokló egy parti gyökérbe, lehunyja szemét és így szól Jézus Krisztushoz:

– Jézusom, aki velem vagy, akarsz inni velem egy fröccsöt?

Ha ezt a kérdést felteszi, már el tudja engedni a görcsösen fogott csatornacsövet, akarata megújul és hátat tud fordítani a kocsmának.

Ahol mi már nem tudunk semmit „beleadni” gyöngülő akaraterőnkbe, Ő még mindig bele tudja adni Önmagát!

Elhagyni a *gondolatokat*?!

Annyi mindent elhagytunk, s készek vagyunk elhagyni. Meg kell tanulnunk gondolatokat is elhagyni.

Az elhagyásnak egyik módja a *kibeszélés*. Egyszer ki kell beszélnünk fojtogató gondolatainkat – a lelkipogázonak. Ahogy a vérfolyásos asszony a kapernaumi utca porában elmondott Jézusnak *mindent, igazán* (Mk 5,33). Szüntelenül ki kell beszélnünk, ki kell mondanunk az Úrnak beteg gondolatainkat, hogy elvehesse tőlünk.

Egy ismerősöm, ha este vagy éjjel gonosz indulatok rohanják meg, lelép az ágyáról, letérdel és Jézusra gondol. Így is mondhatnám: imádkozik. Próbáld meg egyszer! Milyen más gondolatok kísértének fekve, és milyen más gondolataink támadnak, amikor térdepelünk! Mennyi minden „lemerad”, s mennyi gondolatot el lehet hagyni! Azt mondják: a gondolatok szállnak leggyorsabban. Megtapasztalhatod: térdeiden „röptülve” meg tudod előzni rossz és gonosz gondolataidat.

2. *...foglyul ejtünk minden gondolatot... engedelmeskedjünk Krisztusnak.* (2Kor 10,5b) Imádsággal meg lehet kötözni, sőt „be lehet kísérni” Jézus Krisztus elé gondolatainkat. Döntéseink előtt – gondolatban – megkérdezhetjük Tőle:

– Te mit gondolsz, Uram?

Van egy keleti közmondás: *Legokosabb a kigyót még tojásában megölni.* Legokosabb, ha gondolatainkat még akkor ejtjük foglyul, mielőtt cselekedetté válhatnának. Ez a lázadó gondolatok legyőzésének módja.

3. Végül: *...testvéreim, ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta, ami szeretetreméltó, ami jóhírű, ha valami nemes és dicséretes, azt vegyétek figyelembe! Amit tanultatok és átvettetek, hallottatok és láttatok is tőlem, azt tegyétek, és veletek lesz a béke Istene!* (Fil 4,8–9) Röviden így mondhatnám: gondoljunk többet Istenre, hogy az Ő akaratát cselekedhessük!

Nehéz gyűlölködve vagy tisztátalanul gondolni valakire – s ugyanakkor Jézusra is gondolni... – Gondolunk-e annyit az Úrra, mint egy haragosunkra?

Egy édesapa belép a szobába és sírva találja kislányát egy dolgozat felett: – Nem megy? – kérdi szelíden.

– Nem! – szipog a kislány.

– Szedd össze csak az eszecskeket és az akaratodat, és menni fog.

– Már mindent összeszedtem, édesapám, és nem megy.

– Mindent? Igazán mindent összeszedtél? – kérdezi az édesapa és belemosolyog a csodálkozó leányszembe. – Engem még „nem szedtél össze”, nekem, látod, még nem szóltál. – Mindent összeszedtél, mindent megkíséreltél – és mégsem megy?!

Neki, Neki szóltál már? – Felé fordulva, megfordulva szóltál-e már?

Nos: akarsz gyógyulni?

Akarathányodból, zilált testi-lelki állapotodból? *Meta-noia*: Térj meg! Változtasd meg gondolataidat! Az elmondott három lépés a te feladatod!

1. Elhagyni.

2. Foglyul ejteni.

3. Ezekről – Róla – gondolkodni!

De mielőtt az első lépést megtennéd, arra gondolj:

Mit és Kit hagyott el Jézus Krisztus érettünk?

Hogyan esett foglyul érettünk?

Hogyan gondol ránk, sőt van velünk szüntelen?!

Mert lehetséges olyan szimbíózis, együttélés is, mint a szőlőtő és a szőlővesszőé. Mi Őbenne – Ő pedig mibennünk.

Aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni. (Jn 15,5) Eddig nem kértetek semmit az én nevemben: kérjétek és megkapjátok, hogy örömetök teljes legyen. (Jn 16,24)

A kenyér és a magyar ember

A Miatyánknak könyörgésével kéri mindenkor az Égből az áldás í, az új életet, a betevő falatot a magyar nép, de két kérges tenyere sem marad tétlen. Azt tartja: – Segíts magadon s az Isten is megsegít – és látástól vakulásig, vetéstől cséplésig, hősies erőfeszítéssel, arcának verítékével küzd, fárad, remél, hisz és imádkozik a mindennapi kenyérért. Tisztelettel, áhítattal ejti ki a magyar a kenyér nevét. Ez a fő-fő étele. Mindennapi beszélgetéseiben, szófordulataiban sűrűn emlegeti a kenyeret: – Egykenyéren él azzal, akit szeret és szolgál. Kenyerespajtása a legjobb barátja. Kenyérkereső a családfenntartó. Kenyéradója a cselédjének. Kenyeret, sőt kínál a jövővénynek és urának. Ha a béke felborul, kenyértörésre kerül a sor. A bujdosónak hátán háza, keblén kenyere. Az elagott megette kenyérének javát. A dologkerülő elősdiit kenyérpusztítónak hívják. A bölcs életszabály azt ajánlja: Télen kenyeredet, nyáron gúnyadat el ne hagyd.

Vallásos áhítattal övezi a magyar a kenyeret, szentelményt lát benne, sőt az ő szemében a kenyér Krisztus szent testét, az Égből szállott szent kenyeret jelképezi, amint ez *A virágok vetélkedése* című régesrég, vagy ötszázéves virágénekből is kitetszik:

A búzamezőben háromféle virág.
A legelső virág a szép búzavirág.
A második virág a szép szöllővirág,
A harmadik virág a szép székfűvirág.
Szóval felfelelé a szép búzavirág:
– Szebb vagyok, jobb vagyok annyival náladnál,
Mert engem elvisznek az oltári helyre.
Ott neveznek engem Jézus szent testének...

Annyira megbecsüli a magyar ember a kenyeret, hogy amikor megszegi, keresztet rajzol a hátára háromszor a késsel. Ha egy falat kenyér a földre ejtődik, nem szabad ráhágni, mert az Krisztus teste, hanem megcsókolva föl kell venni. Baranyában azt tartják, hogy péntök, szombat nem jó új kenyeret szegni, mert akkor van Jézus meg Mária napja. Aki a kenyeret meggyalázni meri, szörnyen megbűnhődik. Példa erre egy dunántúli (Moson m.) történet. Volt egyszer egy gonosz, csúfondáros, káromkodó ember. Se Istent, se embert nem bocsúlt. Egyszer útközben elővett a tarisznájából egy félkenyeret kivájta a belit és aztán szörnyűség! – belegyalázkodott. Abban a pillanatban elnyelte a megnyílt föld a gonosz embert.

Szüts Ferenc

Alkalmi prédikációk

Keresztelési igehirdetés

Raab Vilmos
Siklód

Isten gondviselése és a mi emberi feladataink

Alapige: Máté 28,18–20

Kedves szülők, keresztszülők!

Ünnepelni és Istent magasztalni gyűlt össze gyülekezetünk apraja-nagyja. Ünnep azért, mert a hit és a szeretet jegyében hoztátok ide e kisdedet, hogy az Úr parancsa szerint részesüljön a keresztség sákramentumában. Ebben a polarizált lelkű világban, milyen jó együtt lenni az Úrral és az Ő parancsolata szerint szolgálni. Ez az alkalom ünnep azért is, mert már a második esztendeje, hogy ma újból kiszolgáltadjuk a szent keresztséget.

Három éve mint boldog ifjú pár álltatok itt az úrasztalánál és fogadtatok egymásnak örök hűséget, Isten és gyülekezet színe előtt. Íme, az Úr megáldotta frigyeketeket, és egy ifjú hajtással gyarapított titeket. Most mint boldog szülők vagytok itt – Isten hajlékában –, hogy e család első fiúgyermekét a keresztség vize alá tartsátok. Akkor a magatok életére kértétek az áldást. Most, imádkozó szívvel, az ég felé emelitek tekinteteket, lelketeket, és arra kéritek a kegyelem Istenét, hogy az Ő áldása legyen e kisdéd minden napján, életén, előmenetelén.

„Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében...” Tanítványokká tenni, nevelni, oktatni, a szülői hivatásnak eleget tenni – ez a feladat. Azért van annyi baj, nyomorúság, szenvedés e világban, mert sokan a jézusi parancsot nem veszik komolyan. A szülők megszokásból vagy babonás érzésektől vezérelve megkereszteltetik gyermeküket. A tiszta szívvel történt keresztség ezután megmutatja jutalmát a hétköznapiakban. Az ott-honi hét esztendő alatt sok gyermek semmit sem kap abból, ami krisztusi, ami szent és tiszta. Sok szülőnek az esküvése csak a látszat kedvéért van és nem hitből vagy szeretetből. Ezért vigyázzatok, ha ti alázatos, nyílt, szeretettel teli életet éltek, akkor gyermekeitek azt látja, azt érzi, azt tapasztalja és azt viszi magával az életbe! A gyermeknevelés nem csak abból áll, hogy a szülő megtanítja gyermekét járni, beszélni; *de megtanítja imádkozni, szeretetre, engedelmességre és tiszteletadásra inti.* „Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek...” A tanítás, nevelés nem könnyű, hiszen sok buktatója van. Majd tapasztalni fogjátok – nem egyszer –, hogy minden, amit nyílt szívvel-lélekkel tanítottatok, mintha füstbe menne. Előlről kell kezdeni mindent. Itt jön a krisztusi parancsolat: *szerezd az Urat a te Istenedet, szerezd felebarátodat, mint magadat* és Krisztus erőt ad az újrakezdéshez. Ez az a szeretet, mely megerősít a nehézségben, a kudarcban. A szeretet gyakorlása, gyengédség, jámbor beszéd, alázat, megbocsátás mind-mind olyan erények, melyek lelki közelségbe visznek egymáshoz és még közelebb Istenhez! Krisztus törvénye szerint munkálkodjatok, küzdjetek, imádkozzatok, cselekedjétek a jót, amint megparancsolta! Ez évek múlva majd mind visszatükröződik gyermekeitek életén. Ti vagytok azért a Mester szószólói. Azért vigyázzatok, hogy az a drága kincs, melyet Isten rátok bízott és megáldott vele, soha el ne vesszen! „Ahogy engem elküldtél a világba” – mondja Jézus, mikor az Atyához könyörgött – „én is el-

küldtem őket a világba.” (Jn 17,18) „...Íme én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” A családi életnek, a gyermeknevelésnek nemcsak napos oldalai vannak. Isten parancsolata szerint egy életre szóló útavalót adtatok gyermeketeknek, melyet az magával visz és az idő múlása sem törölheti azt ki. Ne féljetek és ne rettegjetek betegség, megpróbáltatások esetén, mert Ő nem hagy el titeket! Mint szerető, gondviselő Atya mellettetek van, megőriz és megtart! Ne feledjük, mi mindnyájan Isten gyermekei vagyunk. Jézus szava örökkévaló szövétnekként legyen ott örömtölkben és bánatotokban. Ő soha nem hagy el. Ez az isteni szó vezéreljen benneteket, hogy felnevelvén gyermeke-teteket, ajándék legyen Istennek, áldás nektek és hűséges, szerető híve gyülekezetünknek. Ámen.

Temetési igehirdetés

Bányai László

Bukarest II.

Élet a halál után

Alapige: Ézsaiás 25,8

Minden ember előbb-utóbb találkozik a halállal. Általában nem akkor, amikor kikerülhetetlenül bekövetkezik a vég, hanem jóval korábban, amikor először eszmél reá a mulandóság létére. Így szinte természetünkből adódik a szomorúság, a szorongás. A halál virágoskertjében életre kel tenyérnyi életünk, szembesülünk gyarlóságainkkal, mulasztásainkkal. A megbocsátás kegyelme ölel magához, és magunk is egyek leszünk a megbocsátással. A szomorúságba így sarjad a remény.

A találkozás az eltávozott szeretteinkkel önvizsgálatná válik, amikor újra és újra rádöbbenünk, hogy mindörökké adósok maradunk, aminek kiegyenlítési esélyét életünk végéig kutatjuk. Némáságunkban hosszú regények, a nagy utazásunk élményei rejtőz-ködnek, és az emlékek felidézésével valójában önmagunknak adunk biztatást: Talán emiatt is reménykedik titkon az örökké tusakodó lélek a feltámadásban. Az embernek a halála a létből az öröklétbe való lépés, mint ahogyan a kezdet a nemlétből a létbe való lépés volt.

Vannak emberek, akik élre verekedik magukat, bármilyen munkaterületre sodorja is őket az élet. Ők azok, akik nyughatatlanságukkal olykor kényelmetlenek, akiknek pontossága és kitartása idegesítő lehet, hisz gyengeségeinkre emlékeztetnek, akik nem taktikáznak az életnek nevezett színjátékban, s ha szót kapnak, azt mondják, amit a közösségi érdek diktál, nem pedig azt, ami pillanatnyilag éppen jó az egyénnek. Ezek az emberek élő felkiáltójelként vonulnak végig a közös színtereken, s ki tudnak bányászni magukból annyi erkölcsi energiát, hogy tartásuk ne lazuljon akkor sem, amikor az ártatlannak át akarnák sodorni őket sorsuk árnyékos oldalaira.

Vannak emberek, akiknek csendes szava és áldozatkészsége felér mások kemény hangoskodásával, akikről nézésük, pusztán létük hirdeti, hogy itt vannak és velük számolni kell. Szóval vannak erős jellemek. Ilyennek éreztem én mindig elhunyt felebarátomat, magyar református sorsársamat.

Aki őt messziről látta csupán, könnyen azt hihette, hogy egy szigorú tekintetű, szinte morózus kinézetű, magányos emberrel van dolga. De, aki közelebbről megismerhette, hamar megérezte, hogy egy melegszívű, a világ iránt minden téren nyitott, és mély ke-

resztyén kegyességgel áthatott személyiséggel áll szembe, aki soha nem rejtette véka alá keresztyén hitet és politikai elkötelezettségét még a legmagasabb közéleti méltóságok viselése során sem. Nem egy, a világtól elforduló kegyes és zárkózott emberről, nem a keresztyén hitét magába záró személyiségről, hanem e két erős örökség egybefonódását valló és gyakorló egyéniséggel találkozhatunk. A gondviselő és megváltó Istenbe vetett szilárd hitben halt meg.

Sosem tett lakatot a szájára. Még a hivatalosok is úgy fogadták el, amilyen volt, nem esett bántódása. Életének Ura még valamit megengedett neki: a munkát, a szó mindenféle értelmében. Sokat dolgozott, megértette hát a dolgozókat, élete példájával segítette áthidalni a kétkezi és szellemi munkásokat elválasztó távolságot. Nem játszotta el a nagy problémamegoldó szerepét, alázatosabb ember volt annál. Sokakat meghallgatott, sokan is hallgattak rá. Isten különös kegyelméből négy gyermekének és hat unokájának lehetett példaképe. Együtt szomorkodott a szomorkodókkal, de örülni is tudott az örvendezőkkel.

Hívő, református és őszinte, ökumenikus értelmiségi volt. Nagy megértéssel és tapintattal lehetőleg mindig a megegyezést és a békességet keresve fogadott minden hatást azoktól, akik nem feltétlenül a reformáció későbbi talaján állva gondolkodtak. Az ökumenét nem divatként, időről időre megköstelhatóként használta, hanem igyekezett a maga módján a létrejöttéhez és sikeréhez hozzájárulni. Magyar és román tudományos ökumenikus találkozóinknak így lett az egyik legkompetensebb harcosa. Ott, ahova Isten állította, nyelvi, felekezeti határok föle emelkedve igyekezett a legjobbat adni.

Az ember a halálban Istentől új jövőt kap. Úgy tér haza Istenéhez, hogy világával és történetével, egész életével érkezik meg. Az Ézsaiás prófétának tett ígéret beteljesedése lesz, amikor Isten eltörli a halál hatalmát, hiszen Krisztus meghalt a mi bűneinkért. Krisztusnak a halál felett aratott győzelme a bűn felett aratott győzelme is. Így töltötte be Krisztus a törvényt, ami számunkra a kereszttel ajándéka. Krisztus feltámadása látható módon nyilvánvalóvá tette, hogy az emberi életet folyamatosságában kell szemlélni. Meg kell halnunk ahhoz, hogy feltámadhassunk, mert így válik egyértelművé: a halál nemcsak egyszerűen legyőzött, hanem Krisztusban eltöröltetett.

A halottak a rájuk való emlékezéssel is tanítanak bennünket, ők már megharcolták a harcot, megfutották a pályájukat és a hitet megtartották. Küzdelmüknek van értéke, súlya. Nekik sem volt könnyű. A rájuk való emlékezésből sok erőt meríthetünk: bírták a nehézségeket, és nem adták fel a harcot. A keresztyén ember tudja, hogy a múlt nem tér vissza, de a remény visz tovább bennünket az úton oda, ahova ők már hazatértek és várnak bennünket.

A koporsó előtt állva egy figyelmeztetést kapunk: a halál biztos, az órája azonban bizonytalan. A halál hozzátartozik az emberi élethez. A hulló falevél, a múlt percek figyelmeztetnek: egyszer az én életemnek is vége lesz. Azt a félelmet, amit a halál súlya jelent, oldja és feloldja a keresztyén hit. Jézus szava: „...aki énbennem hisz, ha meghal is él.” (Jn 11,25)

Amilyen biztos a halál, olyan bizonytalan a körülménye: hol, hogyan és mikor ér bennünket. Figyelmeztetés ez számunkra, hogy gondoljunk a számadásra, ítéltre: legyünk készen. Vegyük komolyan az időt, a lehetőségeket a megtérésre. Akitől mindent kaptunk, annak tartozunk számadással. Hitünk kimondatja velünk a bizalom imádságát az irgalmas Istenhez: „Ne bűneink szerint ítélj bennünket, hanem irgalmas arcodat mutasd meg nekünk.”

Ézsaiás próféta egy szebb és boldogabb jövődőről beszél. Arról a jövődőről, amikor Isten: „Elveszti a halált örökre, és letörli az Úristen a könnyhullatást minden orcáról; és népe gyalázatát eltávolítja az egész földről, mert az Úr szólott.” (Ézs 25,8) Hinnünk

kell az üzenet igazságában, mert Isten a szeretetnek, a megbocsátásnak azon Istene, aki szent Fiában, Jézus Krisztusban elkészítette ama mennyei lakóhelyünket, ahova minket is hív és vár.

Egy ősi sírfelirat figyelmeztetése: „Voltunk, mint ti, lesztek, mint mi, por és hamu.” Por és hamu vagyunk – mondja az ősi nyelvemlékünk, a Halotti Beszéd. Igen, por és hamu vagyunk, hogy Isten kegyelmével, mint a gabonamag elporladjunk, hogy majd új hajtásként életre keljünk. Ezen gondolatok között Isten oltalmába ajánljuk őt, a boldog feltámadás reményében, s elmondjuk: Isten veled, viszontlátásra. Ámen.

Igehirdetés falunapra

Sógor Géza

Kányád

Ássunk új kutakat!

Alapige: 1Mózes 26,18–19

Bibliaalvasás: János 4,4–14

Bevezetés

Keresztyén testvéreim! Ünneplő kányád-jásfalviak!

Falutalálkozóra gyűltünk egybe. Öröm ez minden kányádinak és jásfalvinak: családok találkoznak, de találkozik a nagy család is, a gyülekezet.

A hálaadás alkalmá a mai. Hála az Úrnak, akitől van életünk, aki bennünket szüleinknek ajándékozott, aki ránk bíz gyermekeket és azt a felelősséget, hogy őket Jézus tanítványaivá neveljük.

Hála azért, hogy Isten gyermekeiként sáfárkodhatunk azokkal a javakkal, amelyeket őseinknek is ajándékozott, azokat gyarapíthatjuk és átadhatjuk.

Szárazság miatt sínylődik az ország. Ilyenkor még inkább értjük a bibliai képeket az életet mentő vízről, a kutakról, a forrásokról. Izsák esete a kutakkal több, mint 3500 évvel korábbi történet. Változatlanul Isten örök örömmüzenete szólal meg általa. Nézzük meg közelebbről ezt az üzenetet.

Isten Izsákot az áldások földjére vezette vissza. Arra a földre, ahol atyját, Ábrahámot megáldotta és oltalmáról biztosította. Izsák nem tudta pontosan, mi is vándorlásának célja, de bízott Abban, aki őt vezette, atyja, Ábrahám Urában, Istenében. Ez a bizalom adott neki erőt vándorlása küzdelmeiben. Meg kellett küzdenie az éhínséggel, a betömött kutak látványával és az abból adódó kiábrándultsággal. Meg kellett küzdenie a filiszteusok irigységével, féltékenységével, a gazdagság kísértéseivel, buktatóival. Hogy volt képes mindeyre? Nem felejtette el, hogy Ura van, aki világosságával vezet, aki hatalmával oltalmazza, aki Lelkével erőt ad neki, aki gondot visel rá és szeretetével megáldja.

Falutalálkozónk arra buzdít, hogy hálát adjunk Istennek, örömmel töltse el szívünk: ma sem cselekszik másképpen! Ma is biztosít áldásáról!

Ha kell, emlékeztet a már kapott áldásokra, ha kell, világosságot gyűjt mennyei világosságával, hogy többet értsünk, érezzünk meg az élet titkaiból, mint az istentelenek.

Használjuk fel a találkozást arra is, hogy egymás eszébe juttassuk az áldást, amivel elhalmozott Istenünk!

Használjuk fel a találkozást arra is, hogy egymás hite/bizalma világosságánál többet lássunk az élet titkairól, mint a csak a maga feje szerint bolyongó ember ebben a mai világban.

Hogyan segít Urunk örömmüzenete által Izsák példájában? Mit tett Izsák?

1.a. Az örökös hűsége. ...kiásta [amit] a filiszteusok betömtek...

○ Tudott róluk. Tudta, hogy voltak, felkutatta azokat. Nem feledkezett meg róluk. Ápolta az örökséget. Elhordta a földet a kutakról és kutakból. Kihordta „a történelem szemetét” azokból. Emlékezzünk és emlékeztessük egymást az áldásokra, a kutakra: mi tartotta meg Isten népét Kányádban és Jásfalván a két világháború, a lelki szárazságot okozó diktatúra elnyomásában? Keressük a választ arra, hogyan kell kiásnunk az élet forrását a mai időkben, amikor az önzés, a teremtet világ felelőtlen pusztításának, a Teremtőnek való hátat fordítás diktatúrája okozza lelki kiszáradásunkat?

○ „Ellenszélben” vállalta a következményeket: kiássa azokat akkor is, ha újra betömik. A filiszteusok betömtek. Más akartak, mint Isten. Aki más akar, mint Isten, az az élet forrását próbálja betömni. Izsák meggyőződött, hogy az Úr gondot visel rá a kedvezőtlen időkben is!

Ki, vagy mi tömi be a kutakat, az élet esélyét a 21. században? A filiszteusokat nem másokban, magunkban kell azonosítanunk:

- megfeledkezünk a kutakról/az élő Istenről, az Élet forrásáról;
- magunkban bízunk ahelyett, hogy Istenben bíznánk;
- a legkisebb ellenszélben, a legkisebb ellenállás idején feladjuk a küzdelmet;
- másoktól várjuk a megoldást és nem mi keressük azt, Isten világosságánál;
- csak magunknak akarjuk az áldást, az előnyt, a hasznót. Megfeledkezünk felebarátainkról.

Mi hajtotta Izsákot? Mi volt kitartásának a mozgatórugója?

○ Feltétel nélkül tisztelte az életet. Nemcsak haszonélvezetből, hiszen később, mikor odébb áll, ott hagyja a kutakat, akárcsak Ábrahám. Új helyen, új kutakat ás. Küzdenünk kell az ellen a kísértés ellen, hogy csak addig érdekel az élet, az embertárs, a munka, a kapcsolat, amíg az/azok hasznát jelentenek. „Egymás terhére hordozzátok, és úgy töltsétek be Krisztus törvényét.” (Gal 6,2)

○ Megtisztította a kutakat. Ezt jelenti a reformáció is: megtisztítani életemet, hogy olyan legyen, amilyennek Isten akarja látni. Ezért fűjták le a port a Bibliáról reformátor eleink. Lefújni lelkünkéről a port, kiásni azt, amit önzésünk, kicsinyhitűségünk betömött.

○ Az élet nyomait hagyta maga után. A kutak mulandó nyomok voltak, de az Istenbe vetett bizalom, az elszántság, a hűség azonban maradandóak. Azok a maradandó nyomok a földi pályafutásunk során, amelyek Istent dicsőítik. A virág vagy a koszorú, amit Kárpát-medence-szerte az ősök emlékhelyein hagy az utókor, pillanatok alatt elhervadnak. Az Istenbe vetett bizalmunkra, az Isten ügyét szolgáló elszántságunkra, a hűségünkre Izsákhöz hasonlóan unokáink is emlékezni fognak. Roppant nagy a mulandó kincsek és nyomok divatja a mai Kárpát-medencében, de egész Európában is. A kutak jelek. Az életet jelképezik. Akkor szolgáljuk Isten dicsőségét, akkor hagyunk maradandó nyomot magunk után, ha a halál kultúrájának világában az élet Istenét szolgáljuk, a tőle kapott Életet feltétel nélkül tiszteletben tartjuk.

○ Izsák, akárcsak apja, Ábrahám, áldássá válik. Bizalmával, elszántságával, hűségével tovább mutat élete szűk korlátain. A filiszteusok is kénytelenek elismerni.

1.b. Az örökség megbecsülése. Az Élet Istentől van. Ugyanúgy nevezte el azokat, ahogyan apja...

- Öse iránti tiszteletből. Egy falutalálkozó ilyen tiszteletből is születik. Tanulhatunk eleinktől is.
- Nevet adott = birtokba vette. Tudta, hogy az övé. Őseitől örökölte. Vállalta az örökséget, a folytonosságot. Ugyanaz a név = ugyanaz az élet forrása, mint ősei idején. Mi változunk. Az életünk körülményei változhatnak. Lakhelyünk, vándorlásunk során állomáshelyeink is változhatnak. Az élet forrása azonban örök. Maradandó, időtálló, teljes, győztes életet csak Istentől meríthetünk, csak tőle kapjuk. „Mert nálad van az élet forrása, a te világosságod által látunk világosságot.” (Zsolt 36,10)
- Az élet Istentől van. Apjának is, neki is Isten adja a vizet, az életet. Ott van élet, ahol Istenre bízunk magunkat, gyermekeinket, ahol Tőle kérünk segítséget és azt el is fogadjuk. Családkönyveink szemléltetik, hogy eleink nem félték a gyermekáldástól. Ez a templom is azt sugallja, hogy eleink tudták, honnan jön a segítség, az áldás, az erő a hétköznapi küzdelmekhez, honnan jön a világosság, mely bevilágítja földi vándorútunkat.

2. Új kutak az utókornak. Izsák szolgálai a völgyben ástak, és ott olyan kutat találtak, amelyben forrásvíz volt.

- Izsák az apja példájából merített és nemcsak emlékezett apja kútjaira és megbecsülte azokat, hanem új kutakat ásott és forrásvízre, nemcsak kútvízre bukkant. Úgy kell figyelniük, felkutatniuk eleink példáját, hogy tanuljunk azokból és mi is példát mutassunk. Nem szabad megelégedniük az örökséggel, amit eleink ránk hagytak. Nem azért hagyták ránk, hogy feléljük azokat: földet, vizet, erdőt, tiszta levegőt, szeretetet, hűséget, keresztyénséget. Sokkal inkább azért, hogy jó példáikból merítsünk és magunk is példát mutassunk. Az élet forrására eleinkhez hasonlóan nekünk is rá kell találnunk, majd gyermekeinket is el kell vezetnünk a forráshoz, az Élet Urához. *Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket... mert ilyeneké az Istennek Országa* – halljuk Jézust. Hálaadásunk megújult derűre, megújult elszántságra, bizalomra, hűségre kell hogy sarkalljon bennünket. Imádkozzunk azért, hogy képesek legyünk egymást így támogatni, buzdítani, bátorítani. Ámen.

(Elhangzott a kányád-jásfalvi falunapon.)

Igehirdetés kerületi lelkeszi értekezleten

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Égjen a tűz!

Alapige: 3Mózes 6,12–13

Az oltár szolgálai kapták ezt a parancsot Istentől. A papok nem maradhatnak tudatlan-ságban tennivalójuk kapcsán. Egyenesen Istentől jön az eligazítás. Ahol oltár van, ott áldozat is van, de ott a tűznek is égnie kell. Ahol pedig áldozat van, ott áldozónak is lennie kell. „Kötelekkel kössétek az ünnepi áldozatot az oltár szarvához!” – hangzott a zsoltáros felhívása (Zsolt 118,27). Nem csak az áldozatnak kellett az oltárhoz köttetnie, hanem az áldozónak is. Ahhoz, hogy az oltáron a tűz szüntelen égve maradjon, a papnak szüntelen oltár-közelben kellett lennie. Így emésztődhetett el maradéktalanul az egészen égő áldozat. Mivel a parancsot adó Úr, az Egész Ura, nem elégszik meg fél-áldozattal. A Golgota oltárán Ő is egészen ideadta nekünk az Egyetlenét. Annyira szerelmes a szerel-mére méltatlan emberbe, hogy gyönyörűsége tárgyát érette az oltárra tette.

Károlyi Amy szerint *az oltár közepén a jó s a rossz csatázik*. A világosság a sötét-séggel. Az odaszánás a visszatartással. A lelkesedés küzd a közönnyel. A tisztaság a mocsokkal, a mennyei a földivel. Az élet csatázik a halállal. Ennek a csatának győzel-mes kimenetele a húsvét hajnali varázs, a harmadnapi feltámadás. Ennek a küzdelemnek és ennek a győzelemnek a tanúi vagyunk mi, az oltár mai szolgálai. De csak akkor hitele-sen, ha a mi áldozatunk is egészen égőáldozat. Mert Isten totálisan igényel minket, kü-lönben nincs mit kezdenie velünk. Ezért mondja a Krisztusáért egészséges szenvedéllyel égő Pál a Róma 12,1-ben: „Kérlek titeket, atyámfiai... szánjátok oda a ti testeteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul!” Az itt szereplő „odaszánás” görög szava pontosan oltárra tételt jelent. Az oltárra tett papi étlettől pedig a hűségből fakadó szeretetet és Isten helyes ismeretét kívánta meg Isten már Hóseás idejében is, és nem a füstölő égőáldoza-tot (Hós 6,6).

Az oltár tűzére a papoknak folytonosan vigyázniuk kellett. Ehhez teljes odaszánás, lankadatlan figyelem, állandó éberség, azaz a tűzzel való együttélés és égés kellett. Aki ezt vállalta, annak a szívében az oltár tűzénél is jobban kellett égnie az isteni tűznek. A belső tűz tartotta őt oltár-közelben. Ez a tűz éltette a papot, miközben az oltár tűze fé-nyesítette meg az arcát.

A sivatagi atyák idejéből maradt fenn a következő történet: *Lót atya odament József atyához és azt mondta neki: Atya, amennyire tőlem telik, megtartom a kis szabályzato-mat, a kis böjtömet, a kis imádságomat és meditációm. Békességben élek és a képes-ségeimhez mértén igyekszem megtisztítani elmémet minden gonosz gondolattól. Mi töb-bet tehetnék még? – Az öregember ekkor felemelkedett, kezeit az ég felé nyújtotta, ujjai olyanok lettek, mint tíz lángnyelv és ezt mondta: „Miért ne válnál teljesen tűzzé?”*

Nem véletlen, hogy maga Isten is tűzben jelent meg Mózesnek. Ezzel jelezte hivatá-sának lényegét: megszentelt helyen megszentelődve, Isten tűzében régi életének minden salakjától megtisztulva elindulni és egy megszentelt népet bevezetni a szent földre. Eh-hez kell nekünk is a pünkösdi Lélek tűze. Ágoston írja a Lélek hatásáról: *Tűzed, kedves jó tűzed erejében lángra lobbanunk, és igazán meggyünk, mert fölfelé megyünk, föl az égi Jeruzsálem békéje felé*. Csak az égi Lélek szelétől megragadva mentesülünk attól, hogy szárnyaszegett földi szolgák legyünk, kik elmerülnek a haszontalanság porában.

Merthogy ezernyi erő húzna minket lefelé, vonna távol az oltártól s egyben messze annak melegétől és fényétől. Hadd nevezzünk meg néhányat ezekből: világias lelkiület, a mindennapi kenyér gondja, eredménytelenség okozta keserűség és csalódás, magányosság és elszigeteltség, a bátorítás és megértés hiánya. De ilyen lehúzó erő lehet a gőg és elbizakodottság, a felületesség és hiúság is. A Lélek lángjára tör a pesszimizmus, csüggedés, bénító kicsinyhitűség, az emberektől való félelem, a emberek közönye és érdektelensége, az egyházi hatalmi harcok okozta sebek, a gépiesen végzett munka lelketlensége, és még sok egyéb. Ezek mind képesek a bennünk égő tüzet kioltani. Ahol pedig nincs tűz, ott már nincs élet, s beáll a lelki hullamérgezés borzalmas veszélye. Ezek nyomán lesz a lelkes és meleg szolgálatból rideg mesterség, eleségvályú.

De jelenthet veszélyt az oltár tüzeire a túlbuzgóságunk és egyébbel való elfoglaltságunk is. Ekkor hanyagoljuk el az oltár tüztét, Isten mécseseit. Egyik a másik után kialszik, mind sötétebb és sötétebb lesz belül és kívül. Ekkor kezd dideregni saját lelkünk, s egyre nagyobb hideg vesz körül aztán minket is. Zúzmarás lélekkel nem vonzunk már senkit, inkább taszítunk. Ilyenkor élünk ugyan, de nem vagyunk már elevenek. Nem tudunk szívből, melegen együtt érezni az emberekkel. Lüktető, meleg szív hiányában csupán beszélőgépek leszünk.

*Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni, / Hogy melegednének az emberek. / Ráhányini mindent, ami antik, ócska, / Dalolna forró láng az égig róla / S kezén fogná mindenki földiét – így fejezi ki sok didergő lélek óhaját József Attila. Belülről kellene lángra gyuladnunk és akkor minden tűzzé válik. Úgy, mint az égő csipkebokor, ami ég, de meg nem emésztetik. Azért, hogy melegítsen, világítson, s különös isteni fényével a pusztá Mózesait magához vonzza. Így válnak emberek birkapásztorból Isten népének vezéreivé, írástudatlan halászbokorból Jézus lángoló lelkű apostolaiként emberhalászokká. Micsoda átváltozás lehetősége ez az Isten tüznél. Nem véletlen, hogy megtérése éjszakáján Pascal ezt írta le: *Tűz... tűz... Bizonyosság. Öröm. Békesség. Megfeledkezni a világról és mindenről, Istent kivéve. Ettől az éjszakától kezdve nemcsak a tudománya, hanem a Krisztus-tüze világított.**

Ahol Isten Lelke gyújtott mennyei lángot egy-egy szív oltárán, ott a tüzet folyamatosan táplálni kell. Ez volt a feladata az égőáldozati oltár papjának is. Minden reggel le kellett szednie a hamut az oltárról s kivinnie a táboron kívül. Aztán új fával kellett tovább táplálnia az oltár tüztét, hogy egészen elégjen a hálaáldozat. Ahol tűz ég az oltáron, ott hamu is lesz. A mi oltári szolgálatunk rendjén is felgyúl a salak, a hamu. Minden nap ki kell azt hordanunk a táboron kívül. Különben leterhelődünk. Beszennyeződik az oltári környezet. Jaj nekünk, ha nincs saját bűnlátásunk és bűnvallásunk. S még nagyobb baj, ha a sok felgyúlt salak miatt már nem látszik az oltár fénye. *Ha majd lehull, ami hamu, / kiszabadul a fény belőlem, / és kiterjed korlátlanul, / nélkülem is növekedőben.* (Székely Magda)

Személyes, családi és közegyházi életünk hamuhegyeivel mi lesz? Nem kellene végre egy nagy elszánással megszabadítani az oltár környékét a sok felgyúlt hamutól, salaktól? Most, az egyházi választások hadjáratában is mennyi hamu felgyúlt. Mindez mérgezi kapcsolatainkat, hitelét rontja oltár körüli forgolódásunknak, elveszi erőnket a léleképítő és szíveket melegítő szent szolgálattól. Ki hordja ki a hamut? Rábizzuk a harangozóra, a takarítónőre? Ott ugyanaz a pap vitte ki a hamut, aki felrakta az új fát az oltárra! Aki a hamut termeli, annak a kötelessége az oltárt megszabadítani a hamutól. Külön hamuhordó munkaruhát kellett ehhez öltenie a papnak. Vajon ez már méltóságunkon aluli, hogy önmagunk, az oltárunk és környezetének a megtisztításával foglalkozunk? Vigyázat, a sok hamutól nem fog égni a tűz!

Jézus azt mondta: „tűzet hoztam a világra. Mennyire szeretném, ha már lángolna!” (Lk 12,49) Van-e minden napra való új fa az oltáron, van-e minden napra való tiszta olajunk az Isten mécseseibe a színarany gyertyatartókba? Tudunk-e azonosulni Nagy László költővel ama sóvárgó vágyában, amit a *Tűz* című versében így fejez ki: *...tűz te gyönyörű, / jegeken győztes-örömmű, / ne tűrd, hogy vénhedjünk sorra / lélekben szakállasodva, / hűlve latoló józanságban, / ahol áru és árulás van, / öltöztess tündér-pirosba, / röptess... jéghegyek fölé...?* Csak az Isten Lelkének pünkösdi tüze képes személyes, családi és egyházi életünk jégpáncélját felolvasztani. Jöjjön ez a tűz, hogy ne csücsüljünk egyházi méltóságunk jéghegyének csúcsán mindenkitől elszigetelve. Egy Lélekkel megittatva legfőbb gondunk nem a jobb és pénzesebb pozíciók, hanem a didergő és elveszett lelkek megnyerése lesz. Hadd ragyogjon fel egyéni, családi és gyülekezeti életünk pusztai egén az Isten jelenlétét bizonyító mennyei tűzoszlop. Ha lesznek ezért sokat imádkozó és kevesebbet egymás ellen hadakozó papok, akkor népünk viharos tengeren hánykódó hajói felismerik bennünk azokat a szilárdan álló világítótornyokat, akik életek sokaságát menthetik meg a hajótöréstől és a kárhozattól. Ámen.

(Elhangzott az Erdélyi Református Egyházkerület Lelkeszi Értekezletén, 2012. október 11-én.)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

R. Berde Mária

Add meg Uram

A mindennapi kenyeret
A mindenesti nyughelyet.
Nyáron a nyájas kék eget,
Télen a tűzhely meleget
Vizek jótévő hűvösét,
Tisztaság tiszta köntösét.

A harcban már kíméletet,
Hogy elbírjam az életet.
Kis gondot értem, mennyi bár
Koccant tojásnak is kijár.

És néha jó sugalmakat
Még el ne üljek hallgatag,
Mesét mely feltör könny helyett
És másoknak is enyhület.

Fölöslegképp meg ne tagadd:
Néha mosolyom is megadd,
Csak a kevés kedvesekért,
Kiknek ez még örömet ér.

És mindennapi hitemet,
Hogy elvezesse szívemet
A Tőled gyúló pici láng:
A mindennapi Miatyánk